

ASSILASANA
1/81

Asiasana 1/81 8. vsk.

Kirjastotieteen ja informaatiikan opiskelijoiden ainejärjestö UDK ry:n äänenkannattaja.

YKSITYISASIA

Yksityisasia on asia joka ei koske muita, vaikuta toisten elämään. Henkilökohmainen asia.

Henkilökohtaisena voi asiaa pitää vielä jos yksityisen ihmisen toiminta koskee yhtä, kahta tai peräti kolmeakin muuta ihmistä.

Yleiseksi asia muuttuu heti kun vaikutukset ovat laajemat. Yleistä asiaa tulee voida käsitellä laajasti, yleisesti.

Laitoksemme asiat ovat kaikki yleisiä. Yhdenkin ihmisen asiat vaikuttavat moneen, jos hän on vaikuttavassa asemassa.

Siksi Asiasana julkaisee arvosteluja myös yksityisten henkilöiden yleisistä asioista.

Tehdyt virheet on myös oikaistava, yhteisesti, parhainpäin.

painopaikka: Domus-Offset Oy

Tampere 1981

Toimitus:

Juha Hakala
Auli Kaartinen
Marjukka Kuikka
Riitta Kärki
Irja Peltonen (vastaava)
Juha Piukkula
Tuija Sonkkila
Jukka Tammilehto
Petri Vestelin
Memu Viljakainen

SISÄLTÖ

SIVU

puheenjohtajan palsta	3
5:stä viihdettä...	4
en pelkää tulevai- suutta koska.....	7
sympis opparissa	10
pekka pohjola	12
tutkintovaatimuk- sista.....	14
mikä on homman nimi	17
hiphei kunnan pro- seminaarille.....	18
seitsemäs taide/ taivas.....	19
mukana kirjastopäi- villä.....	23
musiikkimies.....	26
opintoneuvoja.....	28
elämä on tulikuuma	
kultavuode.....	30
toimittajakoulu- tusta.....	33
näyteikkuna.....	36
tilaisuuksia.....	37
ajantappolista....	38

Toimituksen osoite:

Nekolantie 5a C 3
33800 Tampere 80

vuosikerta 35 mk
irtonumero 3 mk

ISSN 0356-0139

Jok
mii
puh
Vars
tunn
joht
ole

paita... tunnettu kiinnostus ja yllättäen varsin v...
tomaksi. Selviä oireita - mutta mistä kaikesta?

Yhtenä syynä nähtiin tutor-toiminnan kyvyttömyys jakaa tietoa UDK:sta ja sen toiminnasta. Tutor-toiminnan osalta asia lienee tulevaisuudessa korjattavissa, mutta entä muut asenteet? Tietoa tarvitaan, jotta käsitykset toiminnan "äärivasemmistolaisesta luonteesta" lakkaavat hengittämästä.

Järjestömme tarkoituksena ei ole olla mikään ammattiosallistujien klubi harvoille ja valituille, vaikka hallituksessa istuukin rajallinen määrä väkeä. Eikä tämän hallituksen tehtävänä ole asioiden, tapahtumien ja hauskan järjestäminen alan muita opiskelijoita varten, vaan tarkoituksena on yhdistyksen jäsenten muodostaman elävän ryhmän omaehtoinen toiminta.

Eikö nykyinen toiminta ja sen muodot tyydytä?
Armaat kirjastotieteilijät nykikää hihasta, tulkaa juttelemaan, jakakaa ruusuja ja risuja, esittäkää uusia toimintaideoita.

paimentyttönne

Menni Viljakainen

JUHA HAKALA

TUUJA RANNI

Hyvät lukijat, ilmiö nimeltä UDK:n hallitus, onko sitä? Senniminen jättää kyllä pöytäkirjojaan tauluille, ilmoittaa kokoontuvansa joka viikko jne, mutta onko kaikki tuo pelkkää pilaa? Sumutetaanko meitä taas?

Ei, ei sumuteta. Olen nähnyt UDK:n hallituksen, kokonaisuudessaan = 9 ihmistä, pitävän kokousta Attilassa. Mikä ei tietysti todista vielä mitään.

Tunsin Memu Viljakaisen, se on se puheenjohtaja, oli ennen sihteerinä. Sitten oli Marianne Ahlsten. Memu on se, jonka nimi on aina tenttituloksissa viimeisenä ja Mari taas se, joka on aina ensimmäisenä. En tiedä vaan miksi. Sitten siellä oli vielä ainaskin Vestelin Pete, se joka aina käy kauppaamassa tieteellistä julkaisusarjaa, on se kai jonkun saanu myytyäkin. Piitu, Peltonen Piitu, oli poissa. Kai te Piitun tiedätte, se oli ainaskin laitospäivillä pjänä. Mutta sitten siellä oli viis ihmistä, joista te ette ole vielä tienneet paljon mitään, mitä nyt kai ootte nähneet luennoilla ja noin.

5:STÄ VIIH- DETTÄ

Haastateltavat olivat pukeutuneet asusteisiin, tunnelma oli välillinen, maapallo oli pyöreä. Onko lyriikka mielestänne roskaa? Pitäisikö biologia hylätä? Mitä mieltä olette mistäkin?

Juha Hakala (100-79) syntyi Nokiolla, tuli bussilla Tampereelle ja liittyi UDK:hon. "Tämä on ihan hieno homma. Kuvittelin, ettei täällä ehkä osaa tehdä mitään, että haittaa opiskelua ja että

AULI KAARTINEN

dotusoppia olen kaavaillut vain sivuaineeksi, mutta juttuja on nyt kerran jonkun tehtävä, ja... Nuo scifit ovat kyllä ihan mainostamisen arvoisia... Sehän se on joukkotiedotuksen voima, vai mitä." Juhan mietiskelyistä erotin myös seuraavia lauseita, jotka liittyivät erinäisiin puheenaiheisiin:

" Kirjaston olis muututtava aktiivisemmaksi."

" onkohan tänne tulleilla vain helppo työ tavoitteena, ihmettelin, kun sain kuulla etteivät kaikki olekaan kiinnostuneita kirjallisuudesta!"

" tutor-ryhmissä pitäis enemmän tuoda esille UDK:ta, ei meillä ainakaan paljon mitään ollu juttua"

" kyllä nää yhteiskunnan ja ekologian ongelmat olis ratkaistava"

" armeija se totta vie karistaa demokraattiset ajatukset"

RIITTA KÄRKI

vaikka mitä. Mutta mielenkiintoista tää on, eikä sosiologian opinnot ole yhtään viivästyneet siltikään... Kunhan tästä vielä UDKn päämäärät saarpistuvat, niin mikäs tässä. Asiasana (sic! summa summarum! hip hei!) oli alusta asti mielessä, ei mitenkään erityisesti ammatin tähden, tie-

sitten, mikä siinä oikein oli. Voi olla, että "aktiivien" ja "tavallisten" välistä eroa painotetaan liikaa. Aarempi ei uskallakaan noin vain lähteä remmiin. Mutta mukavaa tämä täällä räpeltäminen on, oppii jopa kirjoittamaan pöytäkirjoja - ja siinä samalla kuuntelemaan kaiken aikaa tarkkaavaisesti!"

Auli Kaartinen(20)

Auli Kaartinen (20) on rauhan asialla. Rauhanvastustajan virasta - ja muistakin syistä- johtuen hän kantaa huolta nyky maailman vierastuneisuudesta ja väkivallasta. (Muidenkin haastateltujen kasvoilla käväisi pikainen surullinen ilme; sota, ekologian ja yhteiskunnan kehityksen ainainen ristiriita, työttömyys...) Yhteiskunnallisuuteen viittaavat myös Aulin tulevat sivuaineopinnot. On tiedotusoppia, sosiologiaa, suomen kirjallisuutta (silläkin on sanottavansa historian kulkuun ja päinvastoin; se joka kiistää kirjallisuuden epäyhteis-

kirjoittelua. Myös Asia- sanaan. "Tuntuu kyllä siltä, että mitä pitemmälle k&i:n opinnot menevät, sitä tylsemmiksi ne muuttuvat! (Johan Juha, että: "Eka- vuoden opiskelija!") Ajattelin oikeastaan alunperin psykologiaa pääaineeksi, alunperin...Tiedotusoppia nyt ainakin otan vielä tän lisäksi."

TS

1) tämä on painovirhe. Tai asiarvirhe oikeastaan. Juha nimittäin on KENTTÄVASTAAVA.

EN PELKÄÄ TULEVAISUUTTA KOSKA LUVEN TIETEISKIRJALLISUUTTA

7

Tähtien sota-elokuvan nähtyään monet uskovat tieteiskirjojen ja -elokuvien kertovan vain huimapäisistä ryöstöretkistä avaruudessa ja että verinen taistelu laserpistoolein ja -miekoin on välttämättömyys ainakin keran luvussa. Totuus on kuitenkin vallan toinen: tieteiskirjallisuuden aihepiiri kattaa koko kaunokirjallisuuden kentän tyylin vaihdellessa runoudesta proosaan, komedioista tragedioihin jne. Yhteistä on vain ns. "sense of wonder" eli ihmeen tuntu. Tietysti osa tarjonnasta on huonoa, kustantajan ja rahapulan kirjailijasta puristamaa ruttiinomaista viihdettä, mutta alalla on taitaviakin kirjailijoita joiden teokset ansaitsisivat laajemman lukijakunnan ja suurempaa arvostusta. Esimerkkeinä mainittakoon Philip Farmer, Frank Herbert ja Robert Silverberg.

Viimeisten 20 vuoden aikana tieteiskirjojen suosio on tasaisesti kasvanut kaikissa teollistuneissa maissa, joskin Suomessa harrastus on yleensä keskittynyt Vonnegutiin, Clarkeen ja Asimoviin johtuen osaksi vähäisistä käännösmääristä: 15-20 nimekettä vuodessa. Ero Yhdysvaltoihin on melkoinen, siellä julkaistaan vuosittain yli 1000 nimekettä, joista noin puolet on ensipainoksia. Tämä kuvastaa osaksi myös arvostuseroja.

Nopeinta on suosion kasvu ollut sosialistisissa maissa ja etenkin Neuvostoliitossa. Anatoli Dneprov kirjoittaa esipuheessaan novellikokoelmaan Purppuramuumio näin: "Vaikuttaa siltä, että juuri tämä kirjallisuudenlaji on ottanut tehtäväkseen kuvata niitä moninaisia elämän ristiriitoja, joita syn-

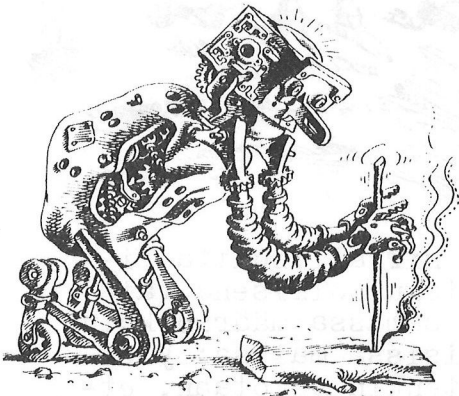
tyy maailman kasvojen muuttuessa melkein silmissä tieteen ennenkuulumattomien saavutusten johdosta." Länsi-

maissa ei kirjallisuutta pidetä yhteiskunnallisena vaikuttajana samassa määrin kuin sosialistisissa maissa; yleisesti kuitenkin uskotaan, että eräs science fictionin suurimpia ansioita on se, että ne erilaisia tulevaisuudenkuvia esittämällä auttavat lukijoita sopeutumaan muutoksiin ja osoittavat, mitä saattaa tapahtua jos itsepäisesti jatkamme nykyisellä tavalla. Kaikki lienevät sekä idässä että lännessä yksimielisiä siitä, että tieteiskirjallisuus on teollistuneen ja kaupungistuneen yhteiskunnan kirjallisuutta samoin kuin rock on tällaisen yhteiskuntatyyppin synnyttämää musiikkia. Voiko science fiction vallata alaa muilta kirjallisuudenaloilta yhtä voimakkaasti kuin pop-musiikki muilta musiikkityypeiltä on hyvin epävarmaa.

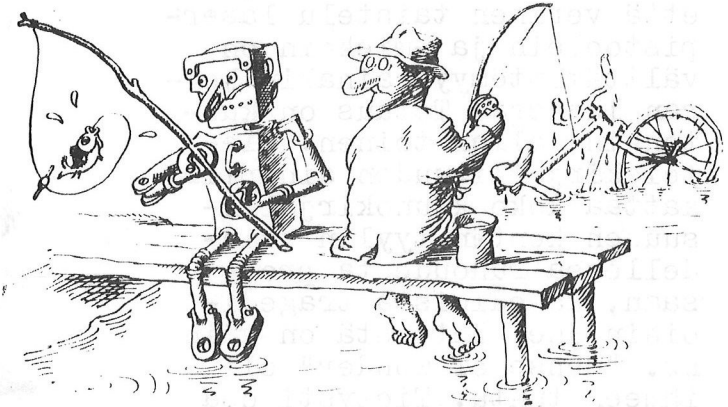
Ensimmäiset suomenkieliset tieteiskirjat julkaistiin 1800-luvun lopulla. Käännös-

tiheys oli aluksi verkkainen mutta 1920-luvun aikana se kasvoi moninkertaiseksi 1. maailmansodan päättyminen ja sitä seuranneen taloudellisen korkeasuhdanteen ansiosta. Myös suomalaiset kirjailijat julkaisivat monia tieteiskirjoja joilla nykyään on historiallista arvoa aikakautensa ilmapiirin heijastajana avoimen militaristisine Suur-Suomi haaveineen. Toinen julkaisuhiippu saavutettiin 2. maailmansodan päättyttyä, joskin se oli lyhytaikainen. 70-luku on jälleen ollut science fictionin "kulta-aikaa", suomalaisten tieteiskirjailijoiden määrä on silti jatkuvasti pieni. Tähän lienee osaksi syynä kustantamojen ennekkoluuloisuus ja yksipuolinen talou-

dellisen voiton ajattelu. Kirjallisuuden erikoislajien asema on Suomessa vaikea: harrastajia ei ole tarpeeksi, jotta kustantajat harkitsisivat vakavasti käänösmäärien lisäämistä. Joidenkin yhtiöiden johtoportaisissa tuntuu lisäksi olevan science fictionin vastaista mielialaa; eritoten Gummeruksen, Kariston ja Otavan päättäjissä taitaa olla herroja, joilla kireälle vedetty kravatti on estänyt veren pääsyn tärkeään elimeen. Ruusuja ansaitsevat oikeastaan vain WSOY Sci-fi ja Tiikerisarjoistaan sekä tietysti Tolkienin, Le Guinin ja

Cooperin fantasioiden julkaisemisesta sekä Kirjayhtymä. Nämäkin yhtiöt ovat valittavan usein turvautuneet tunnetuimpien sci-fi-kirjailijoiden teoksiin ja vähemmän kuuluisat mutta mielenkiintoisemmat uudet yrittäjät ovat jääneet tuntemattomiksi suomalaisille lukijoille.

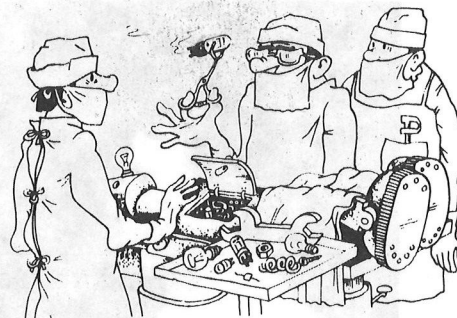

Vuonna 1980 tapahtui täällä Suomessakin miellyttävä yllätys: kolme pienkustantamoa alkoivat julkaista omia tieteissarjojaan: John Books Oy Fantasy-sarjaa, jonka kirjavalinnoista vastaa Pekka Markkula; Tähtitieteellinen yhdistys URSA SF-sarjaa sekä Nykylehdet Oy halpaa mutta tasoltaan heikokkoa Science Fiction-sarjaa. Toivottavasti tämä "julkaisu-
vyöry" ei jää väliaikaiseksi vaan jatkuu vielä pitkään.

Suomessa julkaistujen tieteiskirjojen määrästä on varsin erilaisia käsityksiä. K. Ervastian Tieteiskirjallisuus Suomessa 1867-1976 -bibliografia kattaa noin 350 nimekettä mutta Raimo Nikkonen on omis-
sa tutkimuksissaan päätenyt kolminkertaiseen lukuun. Jälkimmäinen luku lienee lähempänä totuutta joskin se sisältää kiistanalaisia teoksia. Spesifisiä kirjallisuudenaloja on vaikea määritellä tarkasti; niinpä on usein mahdotonta sanoa onko jokin teos tieteiskirja vai ei koska yleis-
pätevää jaotteluperustetta ei ole olemassa eikä todennäköisesti koskaan tule olemaankaan. Alan bibliografioiden - ja erityisesti suositteluvien - li-

sätarve on toki ilmeinen; jopa alan innokkaat harrastajat eivät tunne muutamia 50-60-lukujen "klassikoita" - parhaina esimerkkeinä mainittakoon Hermann Kasackin ekspressionistinen, sodanvastainen "Kaupunki virran takana" sekä Walter Millerin "Viimeinen kiitoshymni", joka mielestäni olisi kirjastoalankin ihmisille mielenkiintoista luetavaa.

Paitsi kirjallisuusluetteloita laatimalla kirjastot voisivat auttaa science fictionin lukijoita järjestämällä näytellyitä - ainakin Tesoman sivukirjastossa on ollut tieteiskirjanäyttely - sekä antamalla kokoustiloja kerhojen käyttöön. Sci-fi-kerhotoimintaa on Turussa ja Tampereella, missä toimintamuotoina ovat olleet kokoukset, vanhojen suomenkielisten teosten myynti jäsenten kesken sekä englanninkielisten kirjojen keskitetty osto alan erikoiskirjakaupoista Englannista ja USA:sta. Turkulaiset ovat em. toiminnan lisäksi toimittaneet kerholehteä.

Lisää tietoa tieteiskirjallisuudesta antavat mm. seuraavat teokset:

Peter Nicholls: The Encyclopedia of Science Fiction

Neil Barron: Anatomy of Wonder: Science Fiction

Sam Moskowitz: Explorers of the Infinite ; Seekers of Tomorrow. - nämä löytyvät yliopiston kirjastosta, lisäksi kaupunginkirjastosta löytyvät seuraavat läheteokset:

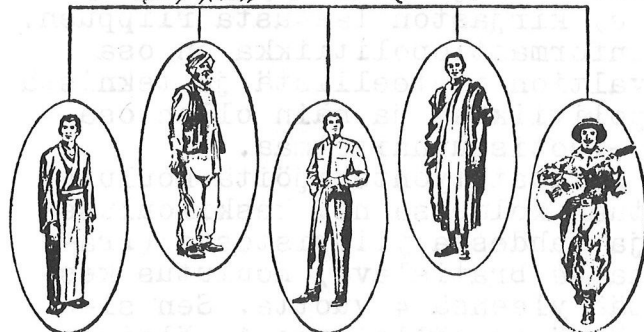
Robert Scholes & Eric Rabkin: Science Fiction: History, Science, Vision.

Donald Tuck: The Encyclopedia of Science Fiction and Fantasy through 1968, 2 osaa.

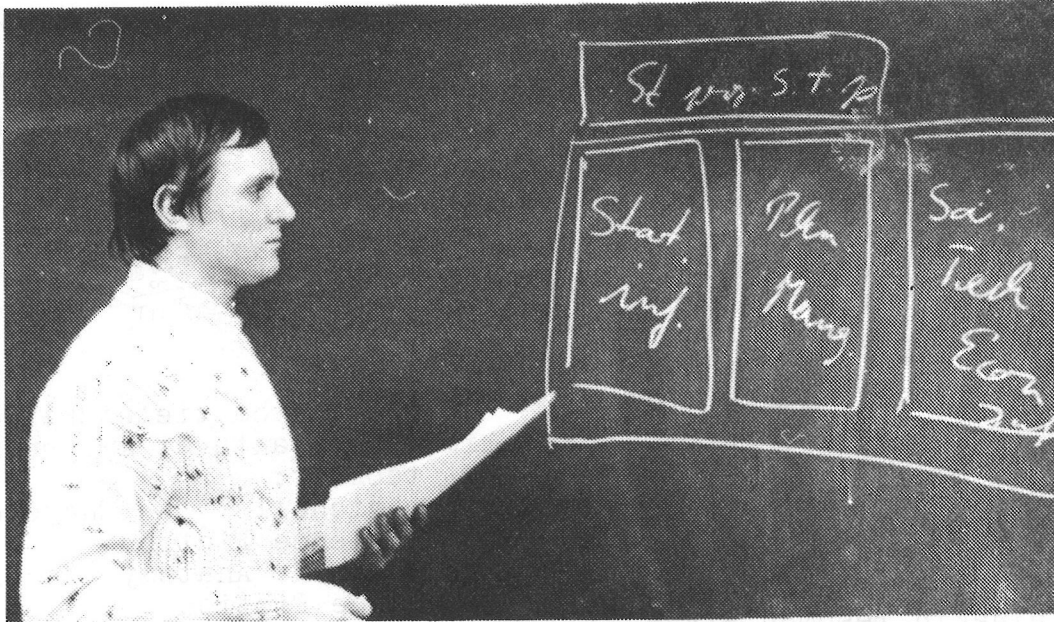
Juha Hakala

EDELLISESSÄ ASIASSA
LUPAILTIIN VASTATA KYLYMYKSEEN
KYKENIKÖ KÄÄRME TOSIAAN
PUHUMAAN EEVALLE? KYSYMYKSI
ON TODELLA VAIKEA, ASIASSA
EI VASTAUSTA TIEDÄ, TOIMIT-
TAJAMME EI OLUUT PAIKALLA.
MUTTA JOS JOKU ON ASIAAN
TARKEMMIN PEREHTYNYT OLI-
SIMME KUTOLLIKIA TIEDOSTA.
SEN SIIJAAN TIETEELLISENÄ
LEHTENÄ ASIASSA KERTOO
SUKUTUTKIMUKSEN UUSIMMISTA
SAAVUTUKSISTA.

Kaikki ihmiset ovat polventuneet Aadamista ja Eevasta, sanoo Raamattu. "Kaikki maan kansat ovat yhtä perhettä ja yhteistä sukujuurta", tunnustavat tiedemiehet.

SYMPPISS OPPARISSA - MIROSLAV LEHEČKA

Tammikuussa oli UDK:n opintopiirin vieraana tsekkoslovakialainen Miroslav Lehečka, joka on Prahassa Kaarlen yliopiston kirjastotieteen ja informaation lehtori. Hänen erityisalueensa ovat automaattiset informaatiopalvelut ja käyttäjäkoulutus.

Saimme kuulla perusteellisen esityksen Tsekkoslovakian kirjastojärjestelmästä, koulutuksesta ja sen teoreettisesta pohjasta. Ja sitten me kyseltiin (jaa ettei suomalaiset puhu englantia, kylä varmaan puhu meinaan) Melkein kolme tuntia siinä vierähti. T-slovakiassa on kirjasto- ja informaatiotyön hallinto hajautettu kuudelle elimelle (Kulttuuri-, koulutus- ja terveysministeriöt, Tiedeakatemia, hallitus ja ammattiyhdistysliike) kirjaston laadusta riippuen. Informaatiopolitiikka on osa valtion tieteellistä ja teknistä politiikkaa ja näin ollen osa 5-vuotissuunnitelmaa.

Kirjastotyöntekijöitä koulutetaan kolmessa ns. keskikoulussa ja kahdessa yliopistossa (Praha ja Bratislava) Koulutus kestää yleensä 4 vuotta. Sen sisältö on tällainen: 1. Yleiset aineet: filosofia, filosofian historia ja poliittinen taloustiede. 2. Perusaineet: yleinen

systemiteoria, matematiikka, formaali logiikka, luokituksen ja kielitieteen teoria, kirjastotieteen historia, automaatio, sosiaalinen kommunikaatio, informaation teoreettiset perusteet. 3. Erikoistuminen yleisiin: lukijakasvatuksen teoria, yl. kirj. organisaatio ja hallinto, kulttuuripolitiikka... Erikoistuminen tieteellis-teknisiin: automatisointi, informaation systemien suunnittelu, käyttäjäkoulutus... 4. Kielet: Venäjä, jokin muu. (hyvin tun-

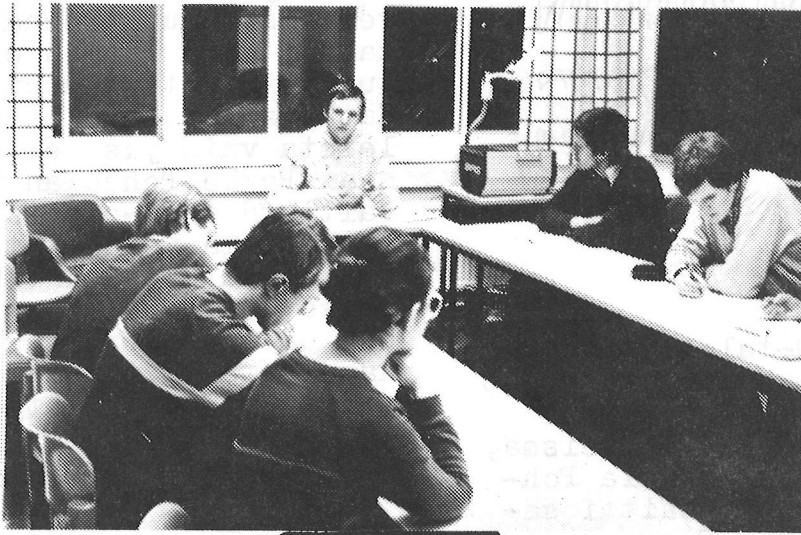
tui Lehečkalta englanti irtoavan) 5. Diplomityö. 6. Harjoittelua 3 viikkoa joka vuosi.

Koulutuksen teoreettinen perusta lähtee informaation käsitteenanalysoinnista. Eräs informaatiokäsitys sosialistisissa maissa perustuu heijastuksen filosofiseen teoriaan (aiheesta enemmän seuraavassa opintopiirissä). Informaatiotiede on tieteiden välinen tieteenala, joka sijoittuu johonkin yht.k.tieteiden ja luonnontieteiden väliin. Lähitieteitä ovat mm.

11
matematiikka, ligvistiikka, sosiologia ja kybernetiikka. Tutkimuskohteena on kommunikointi yhteiskunnassa, tällä perusteella informaatiotiedettä voi pitää yhteiskuntatieteenä.

Kuten sanottu, opintopiiri koontuu seuraavan kerran aiheena informaatio ke 18.2 klo 18.00 6. kerroksessa jossain seminaarihuoneessa. J00.

Pete V.

Kuka arvostelee gradusi?

Väliaikaista hallintoasetusta aiotaan muuttaa. Asian ydin on siinä, että muutoksen myötä päätösvaltaa siirrettäisiin yhä enemmän pois laitokselta. Tähän asti on laitosneuvosto päättänyt esim. valittavista assistenteista ja määrännyt gradun tarkastajat. Nämä molemmat tehtävät siirtyisivät VHA:n muutoksen myötä tiedekuntaneuvostolle. Onko todella niin että laitos ei ole pätevä päättämään omista asioistaan.

UDK ei ole laitosneuvostossa. Laitoskokouksissa tehtyjen päätösten tulee olla velvoite laitosneuvostolle. Laitoskokous ei voi vaikuttaa tiedekuntaneuvoston päätöksiin, sen sijaan kylläkin laitosneuvostoon. Vastustamme päätäntävällän siirtämistä yhä kauemmaksi opiskelijoista myös em. kysymyksissä. Opettajat ja assarit ovat myös olleet kuumina.

Huraa!!!

Laitoksemme opetuksen tason kohottamiseen on avautunut uusi keino: on huomattu mahdollisuus dosenttien saamiselle laitollemme. Laitoskokouksessa 5.2 asiasta keskusteltiin. UDK esitti, että Veikko Pietilää pyydettäisiin hakemaan dosenttuuria. Pietilän perehtyneisyys informaatiotieteisiin, yht.k.tieteiden teoriaan ja metodologiaan toisi uusia virikkeitä tieteenalamme elämän ja kuoleman kysymysten käsittelyyn. Opettajainkokous keskiviikkona 11.2 katsoi ettei mitään esteitä em. toimille ole, ja sopi, että laitokselta otetaan pikaisesti yhteyttä Pietilään. Toivottavasti yhteyden otto on jo tapahtunut!

PEKKA POHJOLA GROUP

Tammikuussa YO-talollammekin konsertoinut Pekka Pohjola Group on ollut ihmeteltävän paljon esillä joukkotiedotusvälineissä, mm. TV:n ohjelmassa Rokkia Pohjolasta, jossa yhtye esitti sävellyksen Nipistys. Ennen joulua bassotaituri Pohjola oli haastateltavana rock-radiossa uuden LP:nsä Kätkävaaran Lohikäärmeen ilmestyttyä. Häneltä tiedusteltiin mm. levyn nimen alkuperää. Odotetusti selvittäminen oli yhtä vaikeaa kuin ennenkin; yhtä mielikuvituksellisia ovat nimet Keesojen Lehto ja Harakka Bia-loipokkukin -ensiksimainitulta LP:ltä on peräisin Pohjolan ehkä tunnetuin kappale Varjojen Varaslähtö.

Pekka Pohjola Groupissa soittavat Pohjolan itsensä lisäksi Seppo ja Pekka Tyni sekä Ippe Kätkä. Johtohahmon sanojen mukaan ryhmän jäsenet ovat tasavertaisia muusikoina, mutta asiaa voi olla hieman eri mieltä, kun esim. ottaa huomioon, että Kätkävaaran Lohikäärmeen kappaleista vain yksi ei ole kokonaan Pekka Pohjolan käsialaa. Väitettä tasa-arvoisuudesta tällä levyllä voidaan toki puolustaa sillä, että kaikki soittimet pääsevät vuorollaan esille, mutta bassosoolojen runsaus ei kuitenkaan jätä epäilystä Pohjolan ensisijaisuudesta yhtyeessä.

Rock-radion haastattelussa Pohjola luonnehti Kätkävaaran Lohikäärmettä helposti syntyneeksi. Soitanta on todellakin varsin sujuvaa, ja vähilläkin aineksilla on saatu aikaan menevää musiikkia. Ideat sinänsä ovat suhteellisen yksinkertaisia, paikoin musiikki on jopa yksitoikkoista. Kaikki kappaleet ovat pitkiä ja koostuvat parista erilaisesta teemasta, jotka toistuvat yhä uudelleen vain hieman muunnettuina tai jonkin soololla väritettyinä. Kappaleiden alussa musiikillisia aineksia on niukasti, mutta ne lisääntyvät vähitellen ja luovat yksityiskohtia, joista osan panee merkille vasta usean kuuntelun jälkeen. Kokonaisuudet puolestaan muodostuvat joko ikävystyttäväksi tai suggestiivisen mukaansatempaaviksi sen mukaan, miten keskittyneesti ja mielellään tätä musiikkia kuuntelee.

Pekka Pohjola on sanonut halunneensa tehdä nimikappaleesta samalla eksoottisen ja täysin suomalaisen. Tässä hän onkin onnistunut: Kätkävaaran Lohikäärme on oiva sekoitus primitiivistä heimokulttia, modernia jazzia ja Pohjolan omaa, suomalaista musiikkia. Lohikäärmeessä rumpali ansaitsee kunniamaininnan. Sen sijaan Tehdasmusiikkia-kappaleen ansiot menevät suurelta osin Mike Oldfieldille, jolla tosin ei pitäisi olla mitään tekemistä sävellyksen kanssa. Mutta Oldfieldin ja Pohjolan aiemman yhteistyön tuloksena Pohjolan saamat vaikutteet ovat niin selviä, että Tehdasmusiikkia on eräänlainen Oldfieldin Platinumin pienoismalli. Voidaan tietysti keskustella siitä, onko ilmiö negatiivinen vai ei, sillä esikuva ei ainakaan ole huono, ja Tehdasmusiikkia on kaikkiaan hyvin tehty sävellyks.

Levyn B-puolen aloittajan, Sampoliinin tekemisessä on ollut mukana myös Seppo Tyni, minkä voi aavistella kuuluvan siitä, että kitara on tavallista enemmän esillä. Sampoliini on kuitenkin tältä levyllä tyypillisintä Pekka Pohjolaa, se muistuttaa eniten hänen aikaisempaa tuotantoaan. Nopeatempoisen, menevän Sampoliinin vastakohtana LP:n lopettaa hidas, melankolinen Inke ja mä. Utuisesta tunnelmasta haikean mutta selkeytyneen kautta pateettisuuteen etenevä sävelmä täydentää levyn kokonaisuudeksi ja jää soimaan mieleen loputtuaan.

Pekka Pohjola soittaa korkeatasoista suomalaista rock-jazzia (tosin on epävarmaa, onko ko. termi lainkaan sopiva, mm. koska Pohjola itse on sanonut, ettei halua lokeroitua). Suomalaisuus on periaatteessa hyvä asia, mutta kun kotimaassa ei tarpeeksi arvosteta tämääntyyppistä musiikkia ja sitä täytyy siksi yrittää myydä ulkomaille, suomalaisuudesta on jonkin verran haittaakin. Rohkenen epäillä Kätkävaaran Lohikäärmeen myyntimenestystä muualla maailmassa, jonne se lähinnä on suunnattu. Kuitenkin oman maamme (ja muidenkin) puitteissa Pekka Pohjola tekee omaperäistä musiikkia, jota kannattaisi itsekunkin kuunnella -vaihteeksi.

Pekka tahtoo mukaan

KEHITTYVÄNÄ OPETUSALANA

Tutkintovaatimusten käsittely on jälleen alkanut. Viime vuosina ovat tutkintovaatimuksemme jonkin verran parantuneet, mutta edelleen ovat tie- de ja tieteellisyys vähissä. Reijo Savolaisen Kirjastotie- de tieteenä kirjan saaminen laudaturiin aloitti osaltaan uutta linjaa. Toivottavasti loputkin opetusjaostosta pe- räisin olevat väärän ammatil- lisuuden ja Sievänen-Allenin taloudellis-hallinnollisen pe- rinnön rasitteet pian lopul- lisesti poistuvat.

Nyt olisikin käsittelyn poh- jaksi otettava analyysi siitä mitä meidän tulee oppia ja mis- sä vaiheessa. Laitoskokouksessa 5.2 käytiinkin hyvää ja avoin- ta keskustelua tarvittavista uudistuksista. Kokonaisuudes- saankin käsittely on alusta asti mahdollistanut jokaisen kiinnostuneen osallistumisen. Ennen joulua pidettiin ensim- mäinen opettajien ja opiskeli- joiden yhteinen avoin kokous jossa tutkailtiin mahdolli- suuksia ja toiveita tutkinnon

Viime vuonna tehtiin tutkinto- vaatimusten käsittelyssä vir- heitä joista nyt on otettava oppia. Heikkouksia olivat mm. seuraavat seikat.

Asioita käsiteltiin pienissä ryhmissä (2-6 jäsentä /ryhmä) jotka kukin keskustelivat vain omasta lohkostaan. Tutkinnon yleislinjoja ja perusteita ei yhdessä missään vaiheessa poh- dittu.

Pitäydyttiin (opiskelijoiden vastustuksesta huolimatta) an- nettuihin opintoviikkoraamei- hin, laskettiin sivuja ja kie- likertoimia, eikä sisältö ollut tärkeintä.

Laitoskokouksiakaan ei pidet- ty. Kuka lie vaatimuksista lo- pullisesti päättänyt ellei laitoksemme edustavin ja de- mokraattisin elin. Seurauksena oli tutkinnon en- tistäkin suurempi pirstoutu- neisuus.

kehittämisestä noin alus- tavasti. Tästä lähtien kaik- ki päätökset on tehtävä lai- toskokouksissa joista seuraa- va on 5.3 klo. 14.00 laitok- sella.

Seuraavassa joitakin opiske- lijoiden esittämiä puutteita ja muutosesityksiä.

INFORMAATIO - TIEDONTARPEET

Ainakaan seuraavia kirjasto- tieteelle ja informatiikalle tärkeitä kysymyksiä ei opetuk- sesamme käsitellä tai ne eivät painotu riittävästi.

- Informaation käsite sen suh- de tietoon ja informaatiotie- teet.

- Tiedontarpeet. Joista voi- si järjestää esim. luento- ar- jan, jolla esiteltäisiin tie- dontarvekasityksiä eri näkö- kulumista

- Kirjastot osana yleistä kulttuuripolitiikkaa ja kirjastojen tavoitteenasettelu. Näitä aiheita tulisikin käsitellä laajemmin erityistyömuotojen johdantoluennolla jonka tuntimäärää voisi lisätä.

- Perimmäisenä kysymyksenä kirjastotiede ja informatiikka tieteinä ja niiden yhteiskuntatieteellinen luonne. Ei riitä pelkkä fraasinomainen toteaminen vaan on pohdittava mitä esim. kirjasto ja informaatiopalveluinstituutiot kriittisen yhteiskuntatieteellisesti todella ovat.

Kaikkia edellisiä olisi käsiteltävä jo aineopinnoissa jotta syventävät olisivat nimensä mukaiset.

Edellisiin liittyvää kirjallisuutta on mm. seuraava (suluis- sa mahdollinen paikka nykyisissä tutkintovaatimuksissa).

Foskett D.J.: Kirjastotiede ja informatiikka kehittyvänä tieteenalana. Koulutuksellisia näkökohtia. (A1)

Tsubarjan: Yleinen kirjastotiede (A1)

Kirjastotiede tieteenä ja tutkimusalana. Raportti Ikaalisten seminaarista. (A1)

Pietilä, Veikko: Kirjastotieteen käytännöllisyydestä (A16)

Kevään aikana ilmestyvä antologia jossa on artikkelita kirjastotieteen ja informatiikan teoriasta (A16)

Turhana pidämme A1:ssä olevan Mikhailov & Giljarevski; An Introductory jne lukuja 8 ja 9

RAPAA

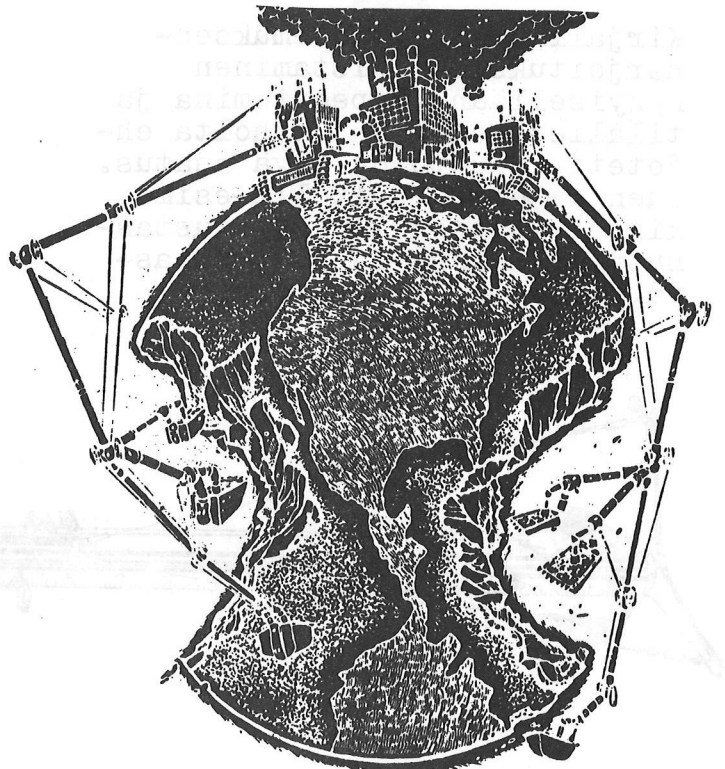
Sanalla ammattirapa on kuvattu mm. nykyistä hallinnon ja luetteloinnin opetusta. Niiden osuus on liian suuri, paljon luentoja ja harjoituksia. Tästä pääsemiseksi olisi hallinnon opetus yhdistettävä, yhdeksi tiiviiksi luennoksi joka sisältäisi myös talous- ja rakennussuunnittelun. Laajempaa perspektiiviä voisi antaa Asikainen: Kunta ja sen tehtävät.

Luettelointiin käytettävästä ajasta ainakin puolet on turhaa. A3:n kaksi suorittamistapaa eivät ole verrannolliset, (Luento ja oheisena Kokkonen: luetteloinnin teoria / Kokkonen ja Domanovszky).

Jos ei ammatti, niin muuta rapaa sisältää osaksi myös automaatio; turhaa on luetella sivumäärin laitteiden nimiä. Automaation yhteiskunnalliset vaikutukset, sen vaikutus työmme sisältöön eivät sen sijaan tule esille. ATK:n teknisten ongelmien lisäksi on huomioitava myös tiedonhaun ei tekniset esim. Semi-oottiset ja lingvistiset kysymykset.

LUOKITUS - TIEDONLÄHTEET

Molemmissa on lähdettävä tiedosta, sen rakenteesta, jäsentymisestä ja tiedon ja kirjallisuuden haun sisällöllisestä ongelmasta, pohjana todellinen kirjallisuuden haku tapahtuma. Tietenkin tekniikan on oltava hallinnassa siksi A2 luento-osa on paikallaan Widgren: Referens arbete kuitenkin turhana pois.

Arvioivampi ote olisi saatava alusta asti. Voihan tietosanakirjojakin arvioida muillakin kriteereillä kuin "tunnettu kustantaja". Luokituksessa on unohdettu luokituksen filosofiset perusteet.

Kirjallisuutta:

- luokituskeskustelu Kirjasto lehdistä 10/80, 12/80, 1/81 (A4)

- Kedrov: Kirjastoluokituksista ja tieteiden synteesistä (A9)

- Foskett: Perusnäkökohtia luokituksista informatiikan välineenä (A9)

- Bermann ym.: Library user instruction in the framework of project studies. (Ilmestyy maaliskuussa suomeksi UDK:n julk.sarjassa)

- Kofnovec: Problems of universal classifications, based on comparative study of the UDC and the Soviet Library-Bibliographic Classification. (Artikkeli)

Peruskysymys on myös yhdistelmä

KIRJAT - LUKEMINEN → VALINTA

Kirjallisuuden tuntemuksenharjoitusten poistaminen nykyisellään terpeettomina ja tilalle opettajien taholta ehdotettu luento on hyvä ajatus. Luento wisi käsitellä esim. kirjallisuuden lajeja, kustannuspolitiikkaa ja lukemiskasvatusta.

Kirjatenttiin lisäksi Eskola: Kirjojen lukeminen, toiminta elämäntapa. Yhteiskuntatieteiden 70-luvun metodoginen murros "lukeminen Suomessa" projektista käsin nähtynä.

Bibliografinen tehtävä kohdassa A10 on luettelointi ja indeksointi harjoitusten turhaa jatkoa. Itsenäisempi ja sisällöltäänkin antoisampi olisi kirjallisuuskatsauksen laatiminen.

SYVENNYS

Syventävien opintojen sisällöstä voitaisiin osa pudottaa aineopintoihin; Hallinnon ja suunnittelun kokoamista yhdeksi kohdaksi on jo edellä puhuttu. Ja esim. Berelsonin The librarys public ja Tiihosen yhteisöjen ominaisuudet ja yleiset kirjastot ehkä toimenkin Tiihonen sopisivat papemmin aineopintoihin.

Kipeimmin syventäviin kaivataan metodologista luentosarjaa nimenomaan k&i:n kannalta. Kirjallisuutta:

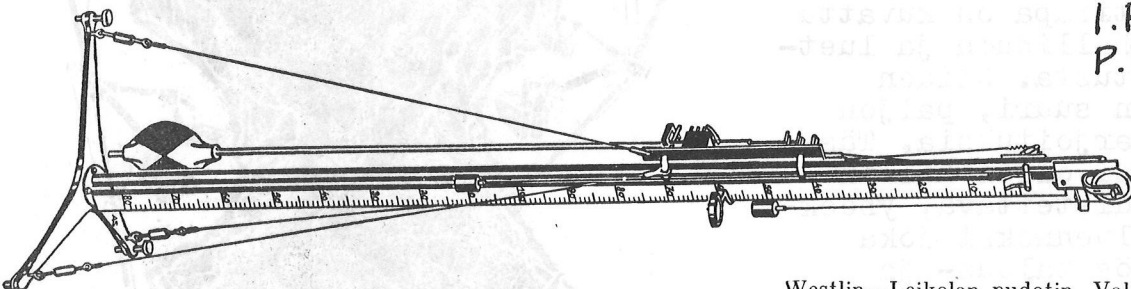
- Rožsa: The scientific information and the society (A2)

- Helman & Vahtokari: Kapitalismin kulttuuri ja kulttuuriteollisuuden toiminta edellytykset. (A2)

Laitoskokouksessa Pertti Vakari ehdotti myös Patrik Wilsonin kirjaa Public knowledge, privat ignorance. Hyviä artikkeleita on varmaan vielä löytämättä.

TIEDE SE ON JOKA JYLLÄÄ,
JA KÄYTÄNTÖ SEN OSOITTA

I.P
P.V

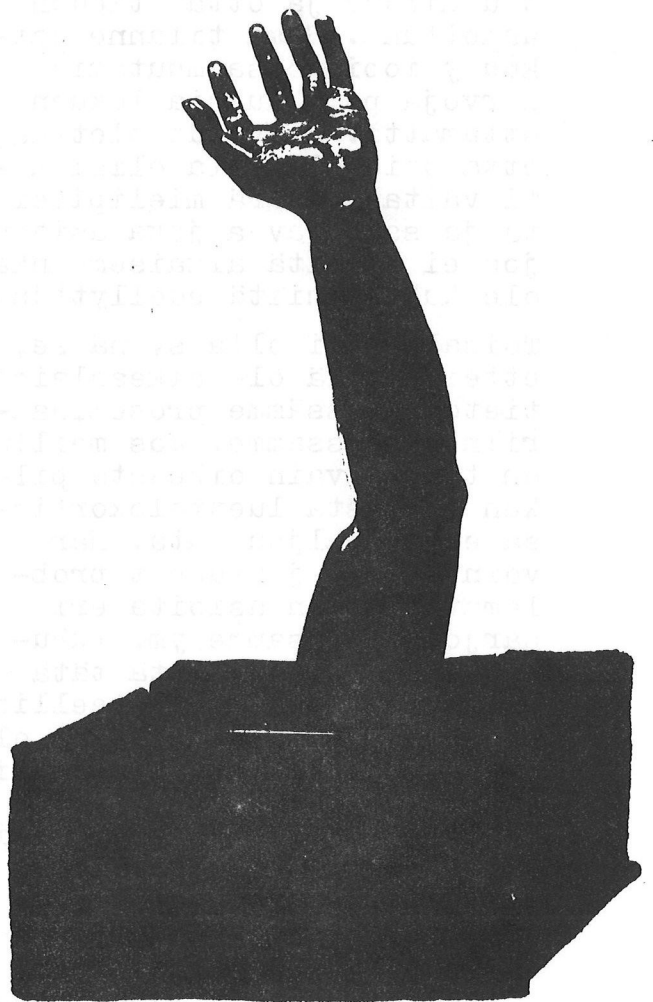

Westlin—Leikolan pudotin. Valmistanut Oy. Physica.

Luentosarja tieteellisten kirjastojen hallinnosta oli merkittävä ja lopulta piinallinen kooste tai luettelomainen rimpsu erilaisten, lähinnä pohjoismaisten tieteellisten kirjastojen yhteistyöelinten historiasta. Voisi ehkä kuvata asiaa siten, että luennoitsija kiskoi hennoilla käsillään pitkin lukukautta kivirekeä, johon jokaisen kakisituntisen jälkeen lastasi yhä ruffjovampia murikoita ja lopulta kun loppuivat aika ja voimat, jätti taakkansa oman onnensa nojaan sekä neuvoi meitä kuulijoita opetteamaan ulkoa jokaisen yksityisen kivipaskan ominaisuuden. Ja tulihan opeteltua, mutta semmoinen ei ole opiskelua eikä mitään itsensä kehittämistä vaan itsensä pettämistä ja pahimman luokan arvosanoorjaksi alistumista. Kuinka kukaan voi syöttää kenellekään sellaista puppua, että em. yhdistysluetteloiden oppiminen l. muistaminen edistäisi meitä kirjastonhoitajan ammatissa (itse olen kyllä unohtanut po. aiheesta kaiken, joten se ei oikeastaan enää mitenkään vaikuta elämääni) tai olisi muutoin millään muotoa hyödyksi. En siis muista kovin tarkasti luentosarjaa, joten saattoi siellä olla jotain pikkuisen parempaakin ja voihan olla, että jotkut kuulijat pitivät kaikesta mitä olen suominut... Kuinka sitten saada parannusta aikaan. Ehdottaisin vakavasti koko hoidosta luopumista tai ainakin sitä, että hallinto-opetus yhdistettäisiin ja pitäydyttäisiin todella sitten hallinnossa eikä selitettäisi niitä sun näitä. Tämä yhdistäminen pätee muuhunkin muun opetuksen. Tammekanin kirja oli sekin asiaan kuulumaton, sillä siinä puhuttiin niin pirun paljon muustakin kuin hallinnosta ja silti se piti lukea kokonaan.

Anneli Kankaanrinnan proseminariin olisin puolestaan kaivannut enemmän virikkeitä herättävää tarinan iskentää, joka taasen olisi toteutunut jos seminaarin vetäjä olisi kysynyt muutakin kuin "mitäs sinä Markku olet mieltä tästä X:n esitelmästä"? Kyseessä oli muuten tieteellisten kirjastojen proseminari, muttei se mitenkään näkynyt ja tähän tietysti toivoisi jonkinmoista selkeämpää määrittelyä tai sitten luopumista koko epiteettistä. K&L:n proseminarit ovat mielestäni alue, jota erityisesti pitäisi kehittää, sillä niissähän opiskelija oikeastaan ainokaisen kerran joutuu tutustumaan alansa julkaisuihin ja "luomaan" jostain jäsennellympä. Ulkolukua piisaa sitten muualla.

Markku Ropponen

HIPHEI KUNNON PROSEMINAARILLE

Proseminaari on paikka jossa istutaan hiljaa vaivautuneina. Proseminaarin pitäisi kuitenkin olla hippei paikka jossa keskustelu pursuilee ja ideat syntyvät. Miksi näin ei ole, kysyvät kansanjoukot.

Ensiksikin opiskelijoilla ei ole tottumusta vapaaseen ilmaisuun ja keskustelemaan työkentelyyn. Koko koulujärjestelmä perustuu siihen että opettaja puhuu ja oppilas istuu hiljaa ja ottaa tiedon annettuna. Sama tilanne jatkuu yliopistossa muutamia harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta. Ei voida olettaa, että opiskelijalla olisi heti valtava määrä mielipiteitä ja sanottavaa joka asiaan jos ei häneltä aikaisemminkaan ole kukaan niitä edellyttänyt.

Toisaalta voi olla syynä se, ettei meillä ole oikeanlaista tietoa päässämme proseminariin mennessämme. Jos meillä on tietoa vain oikeasta pilkun paikasta luettelokortissa ei se paljon auta. Harvoin olemme joutuneet problematisoimaan asioita eri harjoituksissamme ym. Puhumattakaan siitä, että tätä meidän yhteiskuntatieteellistä ainettamme (tiedettä?) olisi joutunut asettamaan yhteiskunnallisiin yhteyksiinsä. Metodologia on kokonaan yleisopinnojen ja sivuaineiden mahdollisten mtk-kurssien varassa. Tästä kaikesta hajanaisesta pikkunippelistä on vaikea proseminaarissa koota

mitään muuta kuin erilaisia kokoelmia pikkunippelitiedoista esim. "Pilkun paikka eri maiden luettelokorteissa."

Nykyinen harjoitusmäärä on valtava. Nyt olisi muutettava määrä laaduksi. Niistä olisi tehtävä jotain muuta kuin eri standardien mukaisia kopiointitehtäviä.

Tämä ei ole pelkästään opiskelijoiden toive vaan halua muutokseen on myös opettajakunnan taholla. Alan ongelmien pohtiminen olisi saatava myös harjoitusten tasolle jos niillä nyt mitään tasoa on.

Proseminaari pitäisi pitää yhtenäisenä kokonaisuutena, jolloin välttyttäisiin jälleen erilaisten pikkutietojen kaaokselta. Teemaseminaarissa koko seminaari käsittelee samaa asiakokonaisuutta ja kaikki aikaisempi tieto seminaarissa luo pohjaa omalle työlle ja ajattelulle.

Koska proseminareissa ei ole tarkoitus tehdä opinnäytteitä, jotka säilytetään yliopiston kirjastossa homehtumiseensa asti eikä esitelmiä arvostella, voisi proseminareista luoda entistä vanhaampia foorumeita. Muodolliset seikat ohittavat nykyisin sisällölliset. Opponenttia ei voida pitää muuna kuin historiallisena jäänteenä, eikä sitä teemaseminaareissa tarvita koska kaikki ovat perehtyneet samaan aiheeseen. Toisaalta pitäisi kannustaa seminaarissa ja seminaaritoissa varsinkin ottamaan

enemmän kantaa asioihin ja tuomaan esille ideoita, jotka eivät välttämättä ole alamme johtavien auktoriteettien aikaansaannoksia. Ei keskustelua synny silloin jos esitetään itsestänselvyyksiä ja asioita joista kaikki ovat samaa mieltä.

Loppulauseita:

Proseminaari on cum lauden/
aineopintojen ainoa kohta,

jossa voi työskennellä itsenäisesti ja luovasti ja harjoitella tieteellistä työskentelyä.

Se on cumun/aineopintojen tärkein kohta ja sen pitäisi myös näkyä seminaarissa. Se on cumun ainoa helmi eikä sitä saa käsitellä läpihuutojuttuna.

Hiphei kunnan seminaarille.

jt

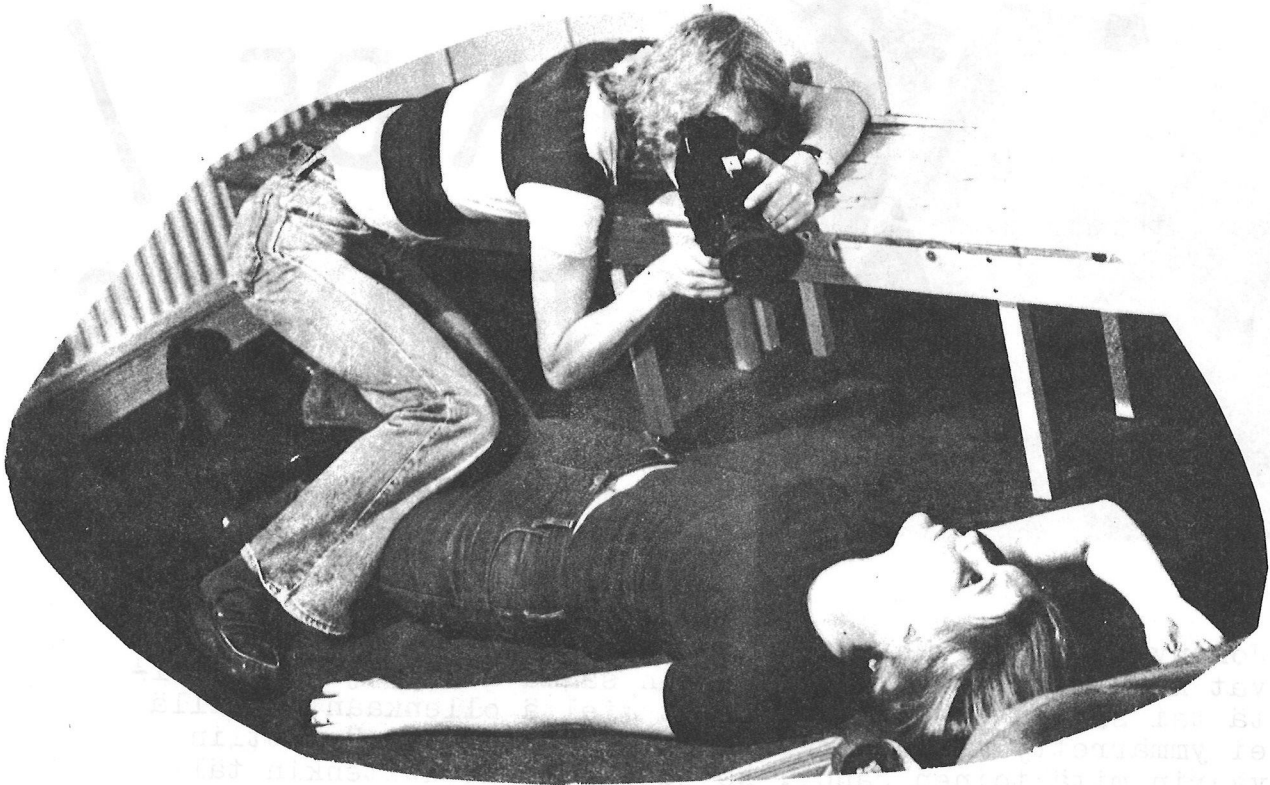
SEIT- SEMÄS TAIDE / TAIVAS

Johnny Laikkoja, Matsku Matoniemi ja Pete Vestelin puhuivat nauhuriin elokuvasta. Oltiin samaa mieltä ja eri mieltä tai sitten puheissa ei ollut mieltä ollenkaan. Välillä ei ymmärretty mitä toinen sanoi ja välillä ymmärrettiin väärin mitä toinen sanoi. Ne jutut olivat kuitenkin tällaisia.

TEORIASTA MUOTO - JA ILMAISUKEINOJEN HAL- LINTANA... JA ELOKU- VIEN KATSELUSTA

Elokuvan historian aikana on keksitty teoreettisia oivalluksia, oivalluksia siitä, että käyttämällä sellaisia tai tällaisia kikkoja saadaan aikaan sellaisia tai tällaisia vaikutuksia. Kun elokuvia tehdään se on samanlainen ammattitaito kuin mikä tahansa. Tarvitaan tietyt teoreettiset valmiudet, elokuvan historian aikana kehittyneet ilmaisukeinot joita voidaan sanoa teoriaksi. Nämä keinot opitaan nykyään pääasiassa elokuvakouluissa, mutta pelkkä keinojen hallinta ei riitä, tarvitaan myös oma luovuus, joka soveltaa teoreettisia keinoja. On mahdollista tehdä täysin mitätön, sisällyksetön elokuva, vaikka teoreettiset kikot olisivatkin hallinnassa.

On hölmöä katsella elokuvia sillä silmällä, että mitähän teoreettisia oivalluksia tässä nyt on käytetty hyväksi. Elokuvan ymmärtäminen (katselemisen osaaminen) ei vaadi helvetinmoista teorian tuntemusta. Elokuvia oppii katselemaan niitä tarpeeksi paljon katselemalla. Hieman toisenlainen näkemys on se, että teorian tunteminen auttaa elokuvan ymmärtämistä. Kun esim. tunnistaa hienoja juttuja kuten "kultainen leikkaus", joka on sisällöllinen keino ilmaista jokin asia (muodon ja sisälön ykseys). Mutta onko katsojan tunnettava tällaisia kikkoja, eikö niiden pitäisi näkyä elokuvissa ainakin vaikutuksina riippumatta siitä tuntee/tunnistaako hän kikat. Hauskaahan kikkojen etsiminen voi kylläkin olla.

ELOKUVAKOKEMUKSESTA

Elokuvien katsominen ei ole samaa kuin asioiden eläminen, se on sijaiselämää. Usein se on pakoa - pakoa sen unohtamiseksi, että ihminen on ajatteleva olento (henkinen näivettyminen) tai ns. filmihullujen kohdalla sen unohtamiseksi, että ihminen on elävä olento (eläminen elokuvien kautta).

Elokuvat eivät siis ole elämää, toki osa siitä ja yleensä ne kertovat siitä (ainakin heijastavat elämää tavalla tai toisella) Niistä voi kuitenkin oppia, ne jäsentävät ja auttavat ymmärtämään maailmaa. Ja toivottavasti myös pistävät toimimaan ja elämään täysipainoista elämää. Vastuullisen elokuvan tekijän perimmäinen tarkoitus on helpottaa ihmisten elämää ovalla tavallaan: viihdyttämällä ja antamalla ajattelemisen aihetta. Mutta toisia viihdyttää oleminen, antaa mennä tyyli; toisia rankka ajattelu. Tämä on vaikea kysymys.

Miten elokuva vaikuttaa? Väki- valta valkokankaalla vaikuttaa omalla tavallaan riippuen siitä miten se esitetään. Hyvät jutut saattavat esim. poistaa ennakkoluuloja. Joka tapauksessa elokuva vaikuttaa katsoja käsityksiin, maailmankuvaan.

Se pistää miettimään tai sitten ei. Elokuvan vaikutuksen kannalta mielenkiintoisia ovat totaaliset rappiokuvaukset. Ne voivat aktivoida ja antaa sijaa ajatuksille tai sitten paskassa rypemisestä nautitaan tyyliin "Mitä mä sanoin. Näin se on", rappiota suorastaan rakastetaan ja samalla sanoudutaan irti koko tilanteesta.

MITÄ ELOKUVA KUVAA

Elokuvan kielessä ei ole esteitä sille etteikö pystyittäisi kuvaamaan yksilötasolla ja yht.k.:llisiä rakenteita, hyvissä elokuvissa ne eivät ole toistaan poissulkevia. On olemassa yksilötason kuvauksia, joissa yht. k. heijastuu. Toisaalta ongelmia voidaan psykologisoida; tehdään yht.k. ongelmista psykologisia, laistetaan laajempia yht.k. prosesseja. On myös olemassa näennäisyht.k. - kaikki on mätää - elokuvia, joissa ei ole mitään rakentavaa. Haetaan vain sensaatiota.

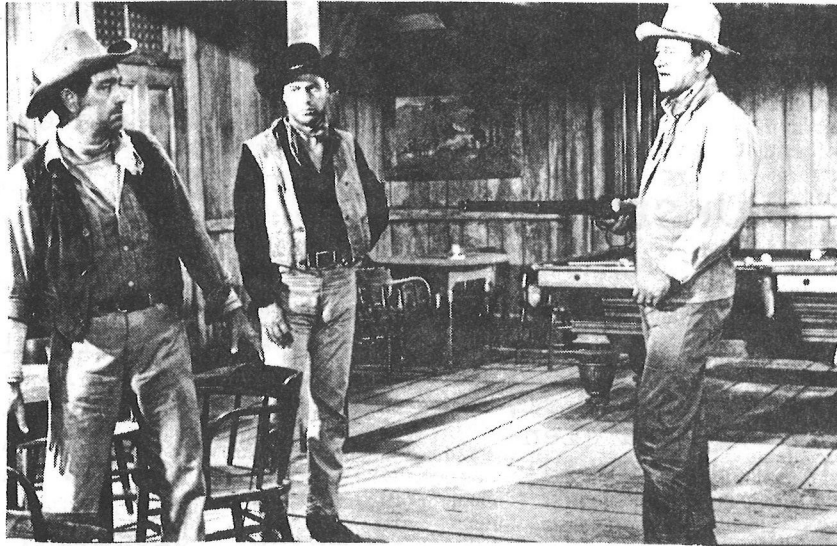
ELOKUVAN ERIKOISLUONNE TAI KIELI

Elokuvan suhde todellisuuteen on suurempi kuin muiden taiteiden. Elokuva on taiteiden synteesi, 7. taide. Se kykenee ilmaisemaan eri aspekteja elämästä. Se on konkreettisempi taidemuoto, se esittää kokonaisia prosesseja kuin muut taiteet. Elokuvan kielen ehdot nousevat siitä, että siinä on kuvia peräkkäin. Ja nämä kuvat muodostavat tarinan. Elokuvassa dekodaus (tulkinta) on yksilöllisempi. Se on aineellisempi, lähempänä todellisuutta kuin muissa taiteissa. Em. ei ole moite muita taiteita kohtaan.

Taiteista elokuva vertautuu lähinnä kirjallisuuteen. Asioiden ilmaisu ja niiden aiheuttamat elämykset ovat lähellä toisiaan. Jokin tanssi tai musiikki ovat abstraktisempia, niiden tulkinta on vapaampaa ja vaikeampaa. Toisaalta elokuvan muistuttaa maalaustaidetta tai mitä tahansa muotojen etsintää.

Kyse on siitä, asettavatko elokuvan tekijät tavoitteita amalle työlleen. Pyrkivätkö he ihmisten elämän helpottamiseen

antamalla rakennusaineita maailmankuvan luomiseen ja auttamalla luovimaan kulloisessakin elämän tilanteessa. (vertaa kirjastotyö)

SUOMALAINEN ELOKUVA

Tällä hetkellä suomalaisen elokuvan aiheet ovat kaukaisia. Ne ovat joko kaukana menneisyydessä, tulevaisuudessa tai kaukaisissa paikoissa. Ehkäpä se johtuu siitä, että on melkoinen kuohuntavaihe, on odotettavissa raju murros ja ei oikein tiedetä mikä on homman nimi. Voisi sanoa, että nyt on eräänlainen etsintävaihe ja vastauksien etsiminen menneisyydestä ja tulevaisuudesta. Se ei välttämättä ole pakoa, vaan perspektiivin avaamista nykypäivän pohdinnoille. Nyt päällä olevia prosesseja ei ehkä pystytä näkemään selvästi ja kokonaisena, aikaväli on liian lyhyt. Joku on viisaasti sanonut: "Nykyisyys on menneisyyden tulevaisuutta ja tulevaisuuden menneisyyttä."

Täältä tullaan elämä on harvoja tämän hetken tilanteen analysoijia, sekin aika suppeasta näkökulmasta. Tosin nuorisoo on tällä hetkellä ratkaisevammassa asemassa kuin koskaan aikaisemmin.

Tulipäässä oli hienosti yhdistetty yksilö, yhteiskunnalliset prosessit ja tiedostuksen kasvu. Toteutus, kuvaus ja äänenkäyttö oli tosi upeaa. Tekijöillä oli kyky kertoa, tarinan eteneminen oli mallikasta.

Vielä puhuttiin hyvästä ja huonosta elokuvasta, estetikasta, elokuvasta kollektiivitaitteena jne. Puhuminen on mukavaa. Haluaisiko joku kirjoittaa hyvän tai huonon elokuvan kriteereistä tai aiheesta miksi katsella elokuvia?

P.V.

MUKANA KIRJASTOPÄIVILLÄ

23

Oheisen lehti-
uutisen verran
kertoi valta-
kunnan pää-
lehti 6. - 8.
tammi kuuta
Tampereella
järjestetyistä
kirjasto- ja
informaatio-
palvelualan
päivistä.

Kirjastopäivät alkoivat Tampereella

Kirjastoalan koulutus- ja tutki-
mustoiminta ovat esillä valtakun-
nallisilla kirjasto- ja informaatio-
palvelualan päivillä, jotka alkoivat
torstaina Tampereen yliopiston
kirjastossa.

Torstai oli omistettu koulutuk-
selle. Perjantaina ovat vuorossa
täydennyskoulutus ja tutkimus.

Päivät ovat jatkoa muutaman
kerran järjestetyille tieteellisten
kirjastojen kirjastonhoitajapäiville,
joiden järjestäjinä olivat alan aat-
teellinen yhdistys Suomen tieteelli-
nen kirjasto-seura ja ammatillinen
yhdistys tieteellinen kirjastojen
virkaillijat.

Tänä vuonna on yhteistyötä laa-
jennettu. Mukana ovat lisäksi Suo-
men kirjallisuuspalvelun seura ja
Tampereen yliopiston kirjasto sekä
kirjastotieteen ja informatiikan lai-
tos. (STT)

Mitä päivien
aikana
tapantui?
ketkä
kansoittivat
Attilan
kuka puhui
ja mistä?

TORSTAIN TEEMANA PERUSKOULUTUS

Torstaina puoleenpäivään menses-
sä oli Attilan luentosaliin 627
kokoontunut reilusti satapäinen
joukko lähinnä korkeakoulu-,
tutkimuslaitos- ja yritys kirjas-
tojen väkeä, mukana muutama UDK-
veteraanikin.

Avajaisseremonioiden (Irja-Leena
Suhonen) jälkeen ensimmäiset
puheenvuorot päivillä käytti
professori Marjatta Okko, joka
loi yleiskatsauksen alamme kou-
lutukseen ja toisen puolitunti-
sen verran kertoi koulutuksesta
Tampereella.

Alustuksissaan hän toi esille
tieteellisissä kirjastoissa yhä
vallitsevan näkemyksen meidän
opetuksemme ja jo lakkautetun
tieteellisten kirjastojen virka-

tutkinnon vastaavuudesta eli kir-
jastoalan opintojen puhtaasti lisä-
pätevyyttä tuottavasta luonteesta.
Uutta tutkintojärjestelmää esitel-
lessään Okko korosti uusien tut-
kintojen ongelmallista suhdetta
nyt voimassa oleviin pätevyysvaa-
timuksiin = tullaanko yht. kandin
tutkintoa vaatimaan muualle kuin
yliopiston ap. lehtoriin ja kauppa-
opiston opettajan virkoihin.
Kauniiksi lopuksi hän toivoi lai-
toksemme ja kentän välille lisää
keskustelua koulutuksesta ja päte-
vyysvaatimuksista.

MUUT KOULUTUSPAIKAT

Kahvin ja pullan jälkeen olivat
esiintymisvuorossa FL Marita
Rajalin Åbo Akademiasta ja Barbro

Nygård Svenska social- och kommunal högskolanista. Alamme ruotsinkielisestä koulutuksesta seuraavaa: tällä hetkellä Sos-komissa opiskeleva kirjastokurssi lienee viimeinen ja opetus siirtyy Åbo Akademiin ilmeisesti 1982. Samana vuonna on budjetin mukaan tulossa professuurikin, jonka täyttämisen jälkeen koulutus on tarkoitus saattaa Tampereen vaatimuksia vastaavaksi. Viime vuonna Helsingin teknillisen korkeakoulun suojiin siirtynyttä Informaatiopalvelukurssia esitteli FL Merja Karivalo. Hän korosti kurssin käytännöllistä luonnetta tietyn tieteenalan loppututkimuksen suorittaneiden henkilöiden perehdyttämistä alansa informaation välitykseen.

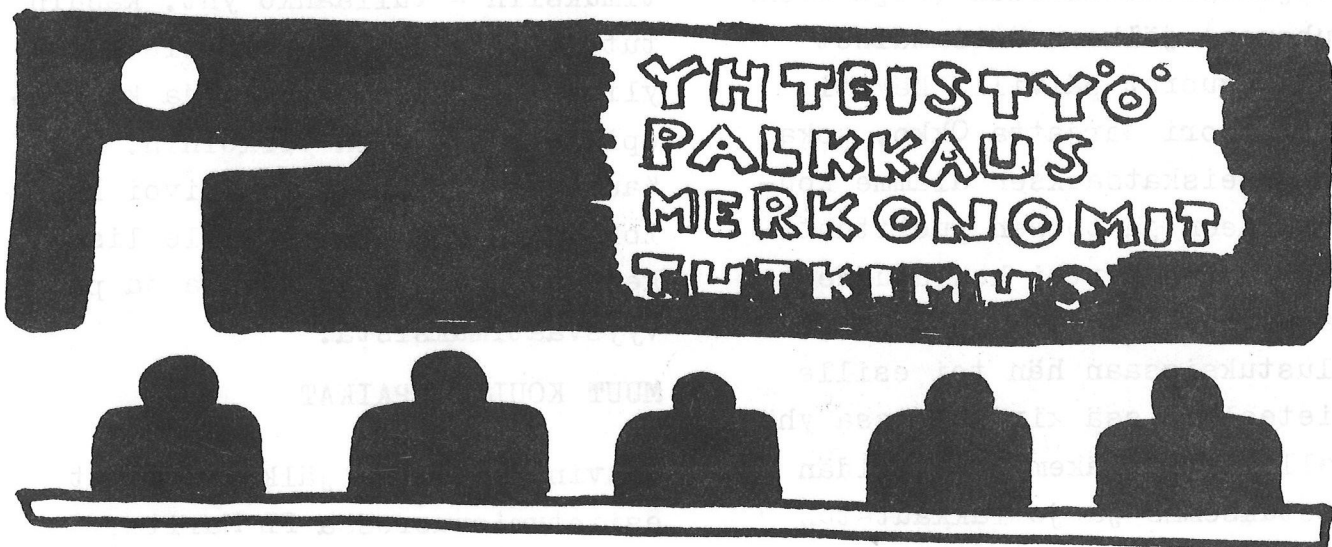
Päivän viimeinen alustaja oli Reino Pienimäki aiheenaan alan "kuuma peruna", kirjastoalan keskiasteen koulutus. Ensimmäiset kirjastomerkonomit valmistuvat Seinäjoelta keväällä ja alustajan mukaan sijoittuvat kirjasto- ja kirjakauppalaitoksen piiriin avustaviin ja muihin tehtäviin. Harjoittelusta on muodostunut tämänkin koulutustien ongelma.

YLEISKESKUSTELU

Päivän yleiskeskustelu pyöri kirjastomerkonomikysymyksen ympärillä, linjalla mitä vikaa kirjastomerkonomeissa? Vastausta vaille jäivät kuitenkin kysymykset keskiasteen koulutuksen tavoitteista, merkonomien työnkuvasta ja heidän sijoittumisestaan virkahierarkiassa.

Kokonaisuudessaan ensimmäinen päivä muodostui komiaksi kilpalaulannaksi. Eri koulutusvaihtoehtojen esittely jäi lähestulkoon kuvailun tasolle, vaille minkäänlaista analyysia.

Illalla ohjelmassa oli vielä vastaanotto kirjastonjohtaja Hannele Soinin kotona, mutta koska pikkumusta ei sattunut käsilaukkuun, jäi tilaisuus minulta kokematta.

PERJANTAIN PULMINA TÄYDENNYS- JA JATKOKOULUTUS SEKÄ TUTKIMUS

Aamun aloittivat kirjastonhoitaja Riitta Maarajärvi ja YT Pertti Salmelin alustamalla täydennyskoulutuksesta. Se todettiin varsin hajanaiseksi ja luonteeltaan perässälaahaavaksi, joten yhteistyöelintä tarvittaisiin myös tällä alueella mm. Täydennyskoulutuskeskuksen kurssitarjonnan parantamiseksi.

Lounastauon jälkeen oli jälleen Marjatta Okon vuoro. Tällä kertaa esittelyssä jatkokoulutuksen rakenne ja tarjonta. Erityisesti Okko korosti kirjastotieteen ja informatiikan yhdistyksen toiminnan tarjoamia ei-formaaleja jatkokoulutusmahdollisuuksia. Kirjastotieteen ja informatiikan yhdistyksen merkitystä korosti myös kirjastonhoitaja Hannele Koivunen, joka kertoi tutkimusta tekevän kirjastonhoitajan kokemuksista.

Koivunen eritteli perus- ja soveltavan tutkimuksen tehtäviä ja toivoi jatkokoulutuksen tuottavan käytännön ongelmiin pureutuvaa tutkijajoukkoakin.

Seuraavana ohjelmaan merkitty professori Esko Häklin alustus kirjastot ja kulttuurintutkimus jäi päiviltä pois, koska Häkli oli sairastunut.

LOPPUKESKUSTELU

Loppukeskustelussa nousivat kirjastomerkonomien "haamut" uudelleen esiin. Muutama mielipide (Tuormaa, Vakkari ja Wiman) vaihdettiin myös tutkimuksesta, mutta muuten puheet pyörivät lähinnä käytännön tason ongelmassa. Keskeisiksi nousivat kysymys teellisten kirjastojen keskuhallinnosta ja kirjastojen työnjaon ja toimenkuvien uudelleenarvioimisesta.

Perjantai päivän lopuksi oli osanottajille järjestetty tutustumiskäynti kirjastotieteen ja informatiikan laitokselle. M.V.

KIRJASTOSEURAN JÄSENMAKSU V. 1981
ON OPISKELIJOIL-
MIKÄI KUITENKIN
TILILLEPANO KORTIN
PYYTÄÄ 60 mk
KORJATKAA!

TA 25mk
SAATE
JOKA

AZ3812546

MUSIIKKIMIES

Leena Teinilän siirryttyä vuodeksi assistentiksi hänen sijaisekseen tuli Kari Eloranta. Kari on Tampereen kaupunginkirjaston musiikkikirjastonhoitaja. Asiasana kävi jututtamassa uutta vs. lehtoria.

Mikä sai Sinut innostumaan kirjastotieteen opetuksesta ja ottamaan virkavapaata kaupunginkirjastosta?

- Oikeastaan minulle jäi yksi yö aikaa miettiä, ottaako vai jättää sijaisuus. Tässä näkee laajemmalle kuin käytännön työssä.

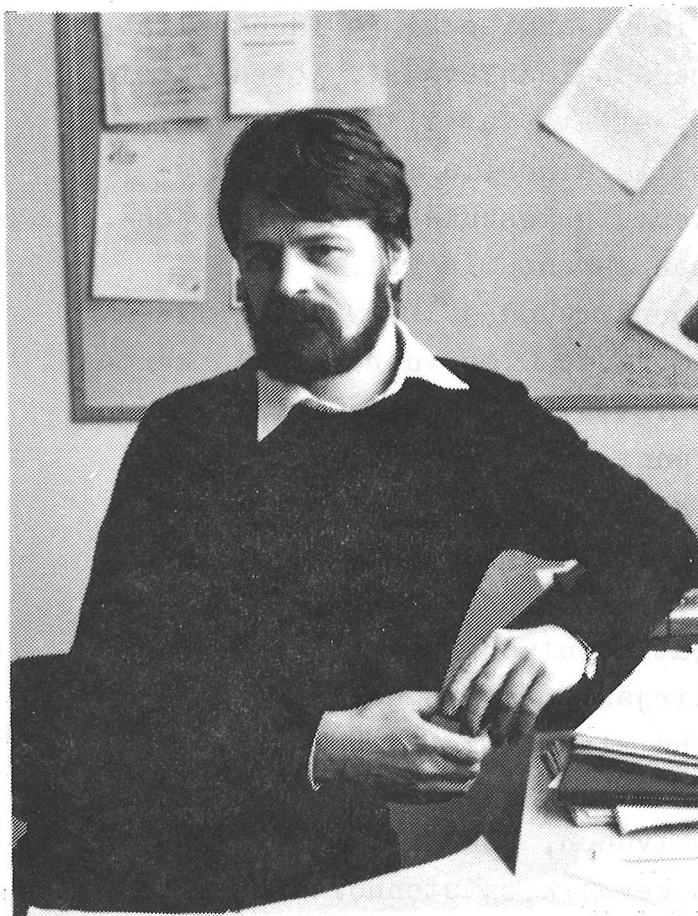
Sinulla on cum laude approbatur -arvosana musiikkitieteessä. Mitä vaatimuksia musiikkikirjastotoiminta asettaa työhön ryhtyvälle?

- Ainakin täytyisi olla mahdollisimman laaja näkemys musiikin kentästä. Musiikin tutkimus, musiikkitiede on kovin teoreettista. Musiikkisosiologisia tutkimuksia on vähän, ja etnomusikologia on laiminlyöty. Nämä olisivat kuitenkin alamme kannalta tärkeitä. Ainoa suomalainen musiikkisosiologinen työ on Seppo Toiviaisen väitöskirja. Lukemistutkimuksissa ollaan paljon pitemmällä kuin musiikinkuuntelututkimuksissa.

Minkä kuvan olet saanut Kirjastolehdessä käydystä musiikkikirjastokeskustelusta?

- Ennakkoluuloinen suhtautuminen levyjen lainaukseen hämmästyttää. Syyt, joilla kielteistä kantaa pyritään perustelemaan, eivät ole järjellisiä.

- Poroilan Heikin esiinvetämät asiat musiikin luokituksista ovat yleisesti tiedossa. Keskustelua tarvitaan - toisaalta Suomen ei pitäisi sooloilla, sillä International Association of Music Libraries (IAML) on kehittelemässä asiaa.

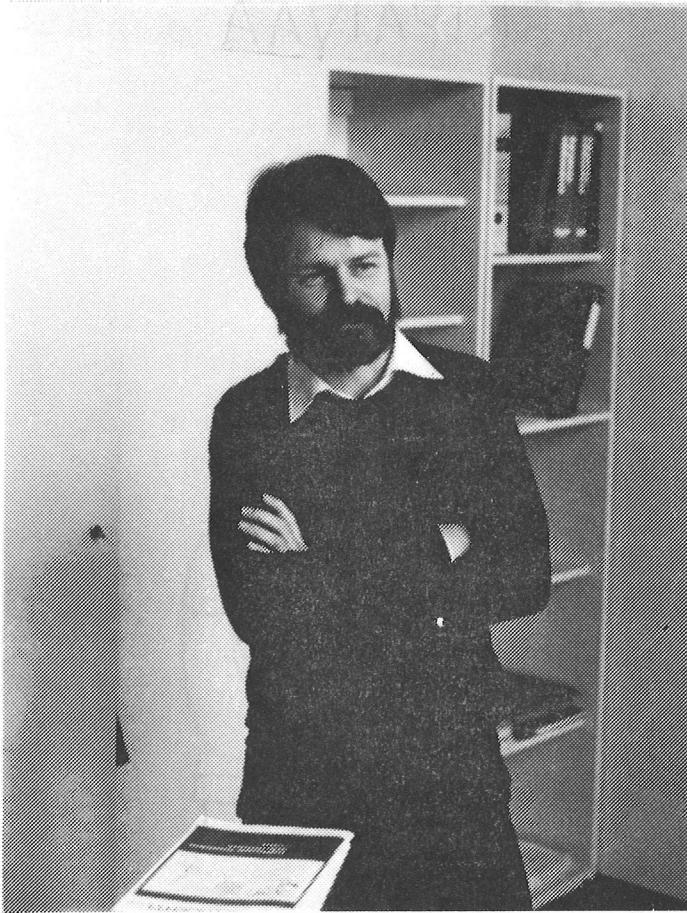
- Tiedon saamisessa levyjen tuojilta on vaikeuksia. Heitä voisi syyttää tiedon kulun estämisestä. On tilanteita, että maahantuoja ilmoittaa: ei hankita, koska ei kannata. Pitkään kaivattua varastoluetteloa ei ole saatu aikaiseksi, sillä maahantuoja asia ei kiinnosta.

Millaisena näet musiikkikirjaston tehtävät? Riittävätkö määrät?

- Tampereen määrärahat ovat kohdalliset. Musiikkikirjaston tehtäväkenttää saisi hiukan laajentaa instituutioiden ulkopuolisen musiikinopiskelun tukemi-

seen. Tässä olisi paljon tekemistä.

Olet Kirjastoseuran audiovisuaalisen toimikunnan puheenjohtaja. Millaisena pidät audiovisuaalisen kirjastotoiminnan näkymiä?

- Musiikkikirjaston tehtäviä tulisi tarkentaa siten, että musiikkiin liittymätön aineisto siirrettäisiin muun kirjastotoiminnan yhteyteen. Tällä hetkellä kaikki kirjoista ja lehdistä poikkeava aineisto työnnetään musiikkikirjaston riesaksi. Tämä on sekä epäkäytännöllistä että epäloogista.

- Av-toimikunnassa pohditaankin, olisiko tarkoituksenmukaista jakautua kahtia, musiikkikirjastotoimikuntaan ja visuaalisen aineiston toimikuntaan.

Olet osallistunut IAML:n kokouksiin. Miten seura toimii?

- IAML:ssä on yksilö- ja yhteisöjäseniä, kaupunginkirjastoja, -orkestereita (nuottikirjastot), musiikkioppilaitosten kirjastoja ja musiikin tiedotuskeskuksia. Yleiskokous on kerran vuodessa. IAML julkaisee lehteä nimeltään *Fontes Artis Musicae*.

- Yleiskokouksissa käsitellään organisaatiota ja hallintoa. Varsinainen kokoontuminen on komissioissa, kohdallani Public Library Commission. Toiminta on tehotonta, papereita ei jaella, vaan raportit täytyy kuunnella. Tuttuja tavataan ja päätetään projektin jatkamisesta.

- Komissiot asettavat vuodeksi työryhmiä, jotka raportoivat tekemisistään. Kansainvälisiä projekteja on valmistunut, esimerkiksi ISBD non-book-material. IAML:ää pidetään liiaksi tieteellisten kirjastojen intresseihin keskittyneenä.

Mitä toivot saavasi lehtoraattivuodeltasi?

- Todennäköisesti tulen saamaan paljon. Koen olevani etuoikeutetussa asemassa, kun saan tällaista työtä tehdä.

J.P.

1 - 3

Humanistisessa tiedekunnassa arvostellaan kuulemma proseminaaritkin. Arvosanan saa jopa käytetyistä puheenvuoroista, niiden määrän mukaan. KARMIVAA! Mitä tekemistä tällä on oppimisen, tieteellisen kasvun tai tieteen kanssa. ONKO KAIKKI TODELLAKIN ARVOSTELTAVISSA YKKÖSESTÄ KOLMOSEEN?

Aina maanantaisin kello 14 ja tiistaisin kello 12 ilmestyy laitokseme kirjastoon joku kiireisen näköinen ja oloinen immeinen, joka lyhyen tarkastelun jälkeen osoitetaan UDK:n jommaksi kummaksi opintoneuvojaksi. Kiireesti hän hakee kaapin avaimen kansliasta Soilen hoivista ja lainaa kaapista ahkerille (?) opiskelijoille rakkaan tenttikysymyskasion ja harjoittelukansion, josta ne tärkeät nimet ja numerot löytyvät, jos löytyvät (jos nimittäin asianomainen kirjasto on vaivautunut vastaamaan syksyiseen kyselyyn.) Kaapista löytyy myös suuret pinot UDK:n julkaisusarjan eri osia, jotka opintoneuvoja asettelee kauniisti pöydälle, jotta kiinnostuneet voisivat niitä 3/6 markan hinnalla ostaa iltalukemiseksi.

Joskus (keväisin harvemmin) opintoneuvoja saa vastata jonkun epä-tietoisen kysymyksiin opintojen kulusta, tutkintovaatimuksista tmsl tärkeästä asiasta. Jos neuvoja ei itsekään tiedä asian oikeata laitaa, hän yrittää selvittää sen kysymällä sitä ensi tilassa joltakin opettajalta. Tätä useammin hän joutuu penkomaan hyllyn lukemattomien paperikasojen alta Mikhailov-Giljarevskijn suomennetun lyhennelmän (prujun) tai pinon laudaturin tutkintovaatimukseen kuuluvia artikkeleita. Opintoneuvoja onnistuu yleensä kyllä löytämään kysytyt paperit, jos vain edelliset lainaajat eivät ole "unohtaneet" palauttaa niitä, mikä jostakin syystä tapahtuu hyvin usein varsinkin laudaturin opiskelijoille,

Hyllyssä seisoo myös melkoinen määrä kirjoja ja Suomen Akatemian yms. julkaisuja, joita valitettavan harvoin kukaan lainaa, vaikka joukossa on myös tutkintovaatimukseen kuuluvia opuksia. Lainasta peritään kahden markan suuruisen maksu (maksuista kertyvillä rahoilla ostetaan uusia kirjoja yms. matskua.)

OPINTONEUVOJA:

"Epämääräistä matskua."

OPINTONEUVONNAN ARKIPÄIVÄÄ JA TYÖTÄ

Aivan tenttikirjojen vieressä hyllyssä sijaitsevat HYVIN TÄRKEÄT oranssit mapit, joita myös UDK:n opintokansioiksi kutsutaan. Ne sisältävät lehtileikkeitä, lehtiä, monisteita, päätöksiä, valituksia ym. mielenkiintoista luettavaa. Toinen mapeista sisältää etupäässä matskua laitoksemme ja tieteemme kehitysvaiheista. Toinen taas pitää sisällään tietoa korkeakoululaitoksen yleisemmästä kehityksestä kuten tutkinno uudistuksesta - niistä pilviä hipovista toiveista, joita sille asetettiin opetuksen sisällön uudistajana nykytilanteen toivottomaan ov-matematiikkaan.

Opintoneuvoja laittaa pöydälle myös Kirjastolehden ja Signumin viimeisimmät numerot, joitakin maakuntakirjastojen lehtiä ja Asiasanoja toivoen, että niistä olisi jollekin jotakin iloa, vaikka ne yleensä tahtovatkin vain lojua siinä pöydällä kenenkään koskematta koko opintoneuvonnan ajan.

Joskus opintoneuvonnassa on hyvin hiljaista ja silloin opintoneuvoja yrittää luetteloita hyllyssä olevia kirjoja ja kuitenkin hartaasti toivoen, että joku tulisi ja antaisi hänelle muuta ajattelemisen aihetta vaikka vain tulemalla juttelemaan tai lukemaan laitoksen Hesaria tai Aamulehteä.

SARI PAJULA

UDK:n opintoneuvonnassa on Myytävänä:

Tieteellistä julkaisusarjaa
Asiasanaa
Ikaalisten seminaariraporttia
KPY-tiedotetta (toivottavasti ainakin lähitulevaisuudessa)

Luettavana:

Vanhoja Asiasanoja
Kirjastolehti 1978-
Signum
UDK:n opintokansiot I ja II
Joidenkin maakuntakirjastojen lehtiä
Alborgin kirjastokoulun opiskelijoiden lehtiä

Lainattavana:

Erilaisia tutkimuksia (toistaiseksi luetteloimatta)
Kirjoja mm. Kannila: Kirjanvalinnan ongelmia
Luoko valinta kysyntää? ym. ym.
Tutkintovaatimusten artikkeleiden kopioita
Prujuja
ym. epämääräistä matskua, jota kyllä kannattaa penkoa

Toivottavaa olisi, että lainat palautettaisiin määräaikoina ja opintoneuvonnan aukioloaikoina sotkujen välttämiseksi.

UUDEN UDK-PAIDAN LOGO

SOMMITTELIJA RIITTA KÄRKI

VIIMEINEN TILAUSPÄIVÄ 19. 2.

TILAUSLISTA ILMOITUSTAULULLA

HINTA VAIN 50 MK

"Elämä on tulikuuma kultavuode."

Syksyllä käytiin opiskelijalehdissä (Aviisi, Ylioppilaslehti) keskustelua sivistyksestä. Voiko muu kuin yhteiskuntatieteilijä olla sivistynyt? Tämä on Asiasanan kommentti asiaan. Kirjoittajamme on oikeustieteen opiskelija, ei siis perinteisesti humanisti/ yht.k.tieteilijä. Tämä kirjoitus pistää ajattelemaan meidän suhdettamme kirjallisuuteen. Onko meillä siihen elävä ote vai onko tietämyksemme ja ymmärryksemme vain joukko tyylikkäästi ulkoa opittuja fraaseja. Maailman asiat ovat kaikille yhteisiä. Näkökulmia on monia. Yksinään on insinööri tai biologi kyvytön ongelmia ratkaisemaan samoin kuin yhteiskuntatieteilijäkin. Yhdistämällä tietomme paranevat mahdollisuudet. Väliotsikot toimituksen.

Loistavahkon Tulipää filmin innostamana hankin käsiini tämän Harhaman, joka on merkittävästi innoittanut ohjaajia Honkasalo & Lehto tekemään Lassilatuksiaan joiden perusteelta Tulipää on syntynyt. Kirja sisältää elämäkerrallista aineistoa hyvin paljon ja se lienee ollut filmin käsikirjoituksen pohjana, tosin Tulipäässä juonen kulku ja painotukset ovat hieman erilaiset.

Yllätyksiä tämä kirja lukijalleen tuottaa aika paljon, oli filmin nähnyt tai ei. Ensimmäinen yllätys, ainakin minulle, oli teoksen mahtava pituus; noin 1800 melko tiheällä painettua sivua (kirja oli kolmena niteenä). Valittujen Palojen lyhennelmäromaneihin totuneen lukijan moinen tiiliskivipino karkoittaa varmasti ikuisiksi ajoiksi... Kuitenkin täytyi jo ensimmäisen luvun jälkeen myöntää, että tämä RantamalaLassilatiesmikä on ollut melkoinen nero alallaan. Teksti on välillä inho(?)realistista kerrontaa, laajeten yhtäkkiä esim kauniiksi runoudeksi tai ajattomaksi ja paikattomaksi tajunnanvirtaheittelyksi tai uljaaksi visioksi Suomen kansan historiasta tai vähän (?) skitsoilunomaiseksi kuvaelmaksi siitä, miten Perkele mil-

jardien enkeleidensä kera punoo juoniaan Harhaman eksyttämiseksi mahdollisimman kauaksi Jumalasta (.. sanomattakin lienee selvää että Harhama eksyy). Kuva Lassilan hulluudesta alkaa terävöityä...

Perhonen lenteli rauhattomana

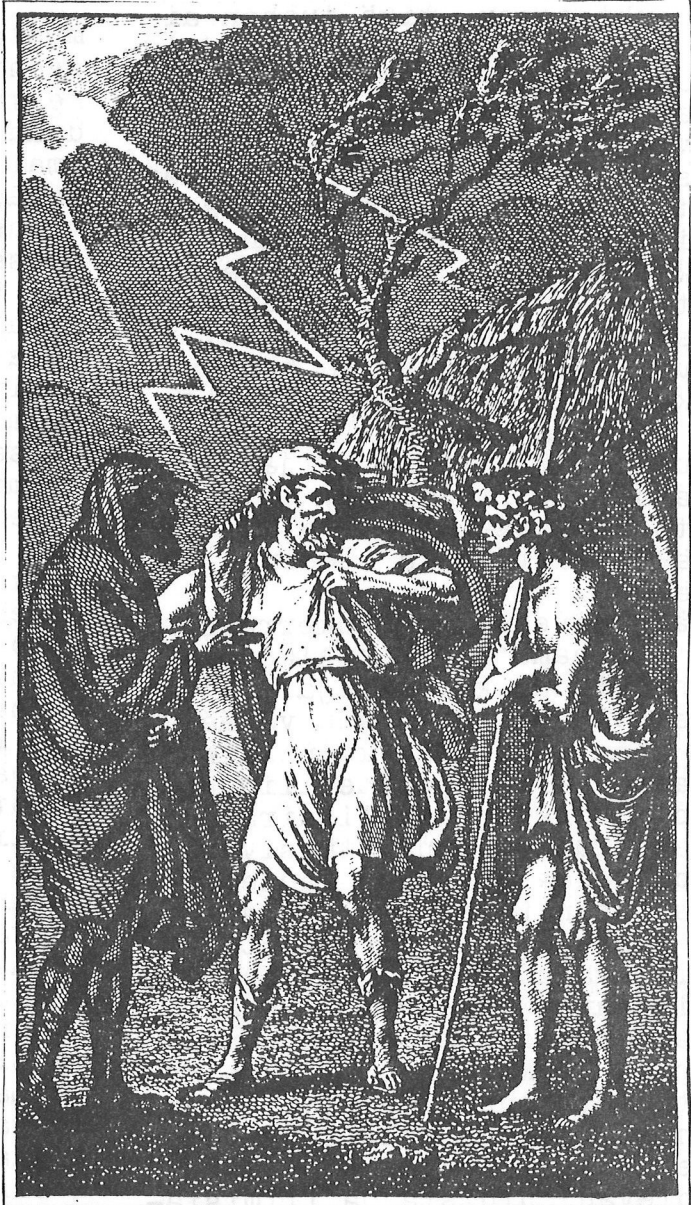
Jumalan ja Perkeleen, hyvän ja pahan, ateisti-isän ja uskovan äidin, Raamatun ja rouva Esemption siveyskäsitysten, väkivallan ja rauhan tien jne jne vastakoh-taisuuksien repivä ja heittelevä vaikutus tuntuu voimakkaana koko kirjan läpi. Harhama on epäilevä olento, joka ei saa varmuutta sielulleen mistään opista, hän ei liity mihinkään 'joukkoihmiseen' niinkuin kirjailijan oma termi kuuluu, vaan elää kuluttavaa, tuskaista elämää etsien, usein haluamatta-kaan löytää mitään. Kirjassa korostuu elämän ankara paine kohti kuolemaa ('elämän palkka on kuolema'), kaiken häviö. Harhama elää jatkuvasti kaikenhäviön kynsissä ja menettää elämänsä valttikortit useamman kerran. Kuitenkin raunioillakin seisoo aina ihminen,

Harhama, pakoitettuna aloittamaan taas kerran melkein alusta... ehkä viisastuneena - ehkä ei.

Kirjassa on yli 20 lukua, jotkut jopa sadan sivun mittaisia. Jokaiselle luvulle on annettu oma mietelause, yleensä elämää kuvaava kuten "Elämä on häpeän kultaraha Elämä on tuskaa ja vaivaa Elämä on tulikuuma kukka" jne. Näissä lauseissa ilmenee kirjailijan käsitys elämästä vastakoh-tien leikkinä... itämainen jin ja jang -käsité tuntuu häilyvän taustalla. Muutenkin Lassilalla tuntuu olevan itämaistyyppisiä mm. teoksessa, josta Harhama on uneksunut 18 vuotta ja jonka hän sitten kirjoittaakin rouva Esem-pion moraalikäsitysten innoitta-mana, hän maalailee ruusuisin ku-vin ihmisen jatkuvaa kehitystä kohti jumaluutta, kuolemattomuut-ta ja, sanottakoon nyt vaikka nirvanaa... Toisaalta hän ei käy-tä mitään "alan" termejä, joten on luultavaa, että hän ei ole erityisemmin itämaisiin filoso-fioihin perehtynyt, kuitenkin Lassilan tekemät johtopäätökset ovat mielenkiintoisia.

*Sinä olet oikeassa
tämä on
ilkeää unta*

Kirjan alkuosan tapahtumat Pietarissa ovat väkevää tekstiä. Tuossa kaupungissa ääretön rik-kaus, tuhlaus ja irstailu elää rinnan pohjattoman köyhyyden ja kurjuuden kanssa. Eräissä koh-tauksessa rikkaat jopa huvitte-lupaikassaan katselevat suuren mielihyvän vallassa nälkäänkuo-levan perheen kuolinkamppailua. Jotta Tilanne olisi mahdollisim-man aito ei perheelle ole annet-tu ruokaa moneen aikaan. Tässä räikeässä kaksijakoisuudessa itää vallankumouksen siemen ja pomminheittäjien on helppo yksi-löidä maalinsa. Harhaman köyh-dyttyä hän joutuu sosialististen virikkeiden valtaan, mutta tie-toisuus ei riitä vielä tietoisien joukkovoiman käyttämiseen ja Harhamakin ryhtyy seikkailijaksi. (Hänen eteensä aukeni kaksi tie-tä; rauhan tie ja väkivallan

polku, rauhan tie on pitkä ja sinun elämäsi lyhyt..). Uuden paremman yhteiskunnan peruski-veksi ei pommi kuitenkaan tun-tunut kelpaavan ja Harhaman järjestö hajosi. Näin Harhama joutui punnitsemaan elämäänsä jälleen kerran ja päätti lähteä Suomeen.

*Hän oli odottanut
runsaasta
elämänsätoa*

Tähän päättyikin itse asiassa kirjan sosialistinen vaihe. Suo-messa hän samaisti itsensä sor-tokauden myöntyväisyyslinjaan ja ryhtyi vanhasuomaliseksi puo-luepukariksi. Suomessa hän tapasi myös rouva Esemption, jonka kanssa hän ryhtyi avioliittomai-

seen suhteeseen, mikä tuohon aikaan herätti pahaan verta laajoissa kansalaispiireissä. Hänen elämänsä tuntuu vakiintuvan ja hän voi vihdoinkin aloittaa rauhassa työnsä, teoksen jolla hän haluaa nousta Jumalaa vastaan. Teoksen valmistuttua alkavat elämän tyrskyt heitellä Harhamaa ja hän menettää taas kaiken; talonsa, avovaimonsa, puoluetoverinsa, vapautensa... Teoksensa hän hautaa kuolleen lapsensa haudalle. Tämä kaikenhäviön myllerryksen kuvaus on niin katkeraa ja samalla niin pilkallista, etten ihmettele yhtään Rantamalan kyynistä suhtautumista itseensä ja elämäänsä.

Eräänlaiseksi elämänkerraksi tämä Harhama lienee melko poikkeuksellinen, kirjailija ei todellakaan sääli itseään vähäkään vaan paljastaa kuin ilkkuen Harhaman kaikki puutteellisuudet huonot puolet ja mielisairauden oireet. Tuskinpa näiltä sivuilta voi lukea yhtäkään lausetta, jossa tähän poloon mullanlapsen suhtauduttaisiin myönteisesti.. vain pelkkiä halventavia ja pilkaavia lausumia... Sääliä ei saa osakseen myöskään rouva Esemption henkilö sen jälkeen kun välit ovat menneet poikki, vaan tämän ihmisen raadollisuus paljastetaan armotta. Kosto näyttää olevan suloista ja filmistä-hän saimme tietää miten rouva Esempio asiaan suhtautui...

Syntikin on ase Jumalan kädessä

Harhamaa voidaan eräällä tavoin pitää jonkinlaisena perkeleen ylistysteoksena. Siinä maalailtaan ihanaisia näkyjä tämän pahuuden voiman loistokaista temppeleistä ja niistä viettelyksistä, joita Perkele käyttää. Kirjassa saamme tutustua mm. paikkaan, jossa Tuulanenkeli kasvattaa ihanaa aistipunakukkaa, lihallisen himon lähdeettä, sekä moniin muihin palatseihin, joissa kullan- ja vallanhimo, katkeruus ja viha,

mustasukkaisuus ja muut perisyynnit pursuavat ihmiskunnan keskuuteen. Näitä kuvaelmia voidaan pitää symbolisina unenomaisina kuvina LassilaRantamalan omasta alitajunnan taistelusta, moraalikysymysten sisäisestä taistelusta. Eräs kirjan teemoista kiteytyy aforismiin " syntikin on ase Jumalan kädessä ". Nähdäkseni kirjailija osoittaa tässä melkoista optimismia kaikesta huolimatta. Tämä lause konkretisoituu Harhaman viimeisessä romahduksessa; hän on elänyt ahneuden, vihan kunnian- ja kullanhimon sekä lihallsenkin himon vallassa ja tämä hänen itsensä rakentama korttitalo kaatuu rytisten hänen päälle ja rutistaa miehen. Lopussa Harhama joutuu kirkkoon, missä hän rukoilee hartaasti anteeksi-antoa.

Irrottamalla tarinan sen uskonnollisävyisistä raameista voidaan ajatella Lassilan tarkoittavan ihmisen vapaudella vapautta valita oikea ja hyvä. Valitsemalla pahan hän kietoutuu sellaiseen verkkoon, että vapautuminen tulee aina vain vaikeammaksi ja tuskallisemmaksi, mutta Lassila näkee, että pahuuskin seurauksineen on vain vitsa, joka ohjaa ihmistä oikealle tielle. Tosin tämä kirja on kirjoitettu ennen maailmansotia, natseja, risteilyohjuksia...

Harhama on kaikessa häikäilemättömyydessään, irvokkuudessaan, kauneudessaan, kovuudessaan, runollisuudessaan, kyynisyydessään niin häkellyttävä teos, että siitä toipuminen vie pitkän aikaa. Se kuvaa toisaalta aikaa ja toisaalta ajattomia inhimillisiä ongelmia niin monisäikeisesti, ettei sitä yhdellä lukukerralla ole ammennettu läheskään tyhjiin, eikä tällaisessa asian- tunteemattomassa arvostelussa voitaisikaan koko juttua selvittää asiasta kiinnostuneethan voivat tarttua kirjaan ja lukea sieltä loput. Kyllä Harhama on maailman- kirjallisuutta, mitä tuo sitten tarkoittaneekin...

"TOIMITTAJAKOULUTUSTA"

HYVÄ UUSI ASIASANAN TOIMITUS!

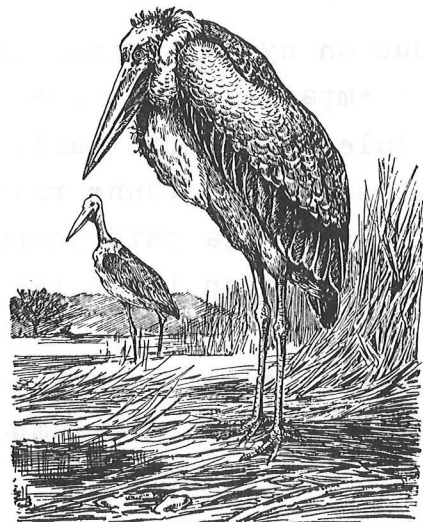
Asiasanan siirtyessä uudelle vuosikymmenelle, toivottavasti entistä loistokkaammalle, uusien tuulten puhaltaessa ja uusien vireiden toimittajien työstämänä, me allekirjoittaneet haluamme julkituoda huolestuneisuutemme Asiasanan linjan jatkumisesta sekä suomalaisen aikakauslehtikulttuurin uljaimpien ja jaloimpien periaatteiden noudattamisesta. Niinpä olemme laatineet 15-osaisen artikkelisarjan, jonka tarkoituksena on tutustuttaa toimituskunta demokraattiseen ja kansanvaltaiseen toimitustyöhön. Esittämämme mallit ja havaitsemamme lainmukaisuudet perustuvat kriittiseen ja analyttiseen, tieteelliseen tutkimustyöhön, jota olemme tehneet varsinaisen leipätyömme (kirjastotyö) ohella. Materiaali on ollut monipuolista ja kansallista lehtiaineistoa. Olemme kuitenkin joutuneet materiaalin runsauden vuoksi pitäytymään niihin havaintoyksiköihin, joita on ollut saatavilla kunnallisissa kirjastoissa. Tutkimusmenetelmänä on lähinnä käytetty sisällön analyysiä sekä jonkin verran osallistuvaa havainnointia (olemme käyneet tiedottajien iltamissa).

Ensimmäisessä artikkelissamme tahdomme kertoa niistä vaatimuksista ja ominaisuuksista, joita tarvitaan toimittajantyössä.

Käsitlemme niistä tässä yhteydessä vain kahta: nimittäin ennakkoluulotonta, kylmäveristä, patologista mielikuvitusta sekä empaattisuutta, eläytymiskykyä.

Muutama esimerkki valaisee varmaan paremmin kuin ... kuin... kuin..

Niin. Ottakaamme esimerkiksi nuori aloitteleva toimittaja, jonka mielikuvitus voi saada siivet ja nousta lentoon pienestäkin sattumasta. Hän saattaa jonakin aamuna herätä orrellaan pirteänä kuin peipponen. Oikoessaan siipiään ja nostaessaan nokkaansa höyhentyynystään hän kuulee pikku pulunsa li-

vertelevän keittiössä kuin leivonen tämän valmistaessa jotain pikku nokittavaa. Toimittajamme pörhistelee itseksensä muistellessaan edellisiltäistä teerenpeliä Leivonpesässä. Työntäessään nokkansa keittiöön toimittajamme kohtaa yllätyksen: eilisen kanarialintu onkin harmaa varpunen, jolla on kotkan katse, petolinnun naama ja variksen käheä ääni, takapuoli kuin ankalla ja jalat kuin kurjella. Tällöin toimittajamme epäilee olleensa illalla päissään kuin käki tai ainakin sokea kuin kana. Tuon oudon linnun lennähtäessä toimittajamme kohti, tämä saa ilmaa siipiensä alle ...

Näin alkunsa juttu: "Mies ampui vaimonsa lintuna".

Kokenut toimittaja tekee juttua mistä vain. Hän voi jatkaa tarinaansa vaiikka kuinka kauan käyttäen hyväkseen suomen kielen ehtymätöntä sanavarastoa. otsikoiden: "Häkkilintu lensi tiehensä", "Toimittajan äiti tunnustaa; kadun että päästin poikani pesästä", "Uhrin suku hautoo kosto; meillä on kana kynimättä", jne, jne ...

Ja noin.

Empaattisuus on nykyajan empaattisin sana. Kaikkihan me emppaamme empaattisesti empatiaa. Erityisesti haastattelutilanteissa toimittajan kyky empatia tulee selvimmän esille. Empatkaamme empaattinen esimerkki: "Clemme nyt saapuneet tänne radiotalon sokkeloihin. Tarkoituksenamme on tänään haastatella yhtä joukostamme. Hän on toimittaja kuin kuka meistä tähänsä, aivan tavallisen kokoinen ja näköinen, mutta ... hän on erilainen... hän on ... hän on ANNELI TEMPAKKA! No, niin, istun nyt tässä Annelin vieressä, eikä minua yhtään pelota vaan tunnen oloni hyväksi, empaattinen lämpö virtaa Annelista.

Tuota lämpöä tapaa nykyisenä kovina aikoina harvoin. Anneli on lupautunut haastatteluun, vaikka tietysti emppaamme, että se ei hänelle välttämättä olekaan helppoa. Kaikki Annelin ympäristössä, työtoverit ja tuttavat, eivät ole välttämättä empaattisia.

Mutta Anneli haluaa tuoda ongelmansa meidän kaikkien tietoon ja lohduttaa muita tempakoita elämään elämänsä empaattisesti.

Niin, Anneli, aloittakaamme emppaaminen.

Voisitko nyt aluksi kertoa... kertoa meille kaikille:

KOSKA HUOMASIT OLEVASI TEMPAKKA?

....

(Empaattisista hyrinää) Niin, entäpä äitisi, mitä hän sanoi kuultuaan, että OLET TEMPAKKA?

...

...

Niin, lukijat, kuten huomasitte, elämä voi olla IHAN EMPAATTISTA, vaikka ONKIN TEMPAKKA!

Näiden kahden esimerkin avulla olemme valoittaneet vasta kahta, joskin erityisen tärkeää toimittajan perusominaisuutta. Jatkamme sarjaamme seuraavassa lehdessä. Mutta jo näitä oppejamme seuraamalla voitte laihtua kolme kiloa viikossa. veturinkuljettaja
SIISPÄ: Kaikki tekemään iloista ainejärjestölehteä! mikko salmi piela-
vedeltä

Neuvoista kiitollisina Asiasanan aina valppaat ja ajan hermolla olevat toimittajat tekivät gallupin yliopiston aulassa aiheesta: "Mikä on UDK?" Tulokset olivat seuraavanlaisia:

Mies, 23 v.: UDK...? Kuule, en mä o o sitä ikinä juonu. Onko minkä makusta?

Nainen, 19 v.: Juu, kyllä mä tiijän. Ensteks mä ostin sitä ihan vaan pullon takii, mut kyl se on mun iholle kauheen hyvin sopinu.

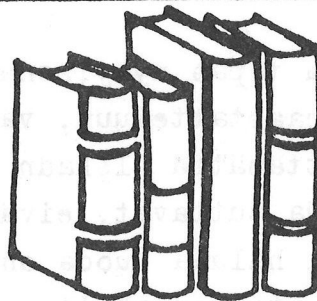
Nainen, 25 v.: En mie tiijä, ko mie en syö makkaraa.

Mies, 30 v.: UDK on lyhennys sanoista Uusi DokausKerho.

Mies, 18 v.: Se on Harold Robbinsin uuden kirjan nimi. Mää oon lukenut sen 9 kertaa.

Mitä opimme tästä? Tietoo on.

NÄYTEIKKUNA

Bonifati Kedrov: Kirjastoluokituksesta ja tieteiden synteesisistä.
35 s. UDK ry:n tieteellinen julkaisusarja n:o 10. Tampere 1980

Teos sisältää kaksi erillistä artikkelia akateemikko ja filosofi Kedrovilta. Ensimmäinen niistä, "Kirjastoluokituksesta", on alkuosa hänen laajemmasta puheenvuorostaan tieteiden luokitukseen perustuvasta uudesta kirjastoluokitusjärjestelmästä, jota alettiin kehittää 1950-luvulla Neuvostoliitossa. Siinä hän hahmottaa periaatteellisia lähtökohtia ks. luokituksen rakentamiseen marxismi-leninisin perustalta. Kedrovin mukaan luokituksen käytännöllisyyden on perustuttava sen teoreettiseen pohjaan. Hän esittää periaatteina, joita olisi sovellettava rakennettaessa kirjastoluokitusta objektiivisuuden ja historiallisuuden sekä periaatteet aineiston ryhmittelystä yleisestä yksityiseen ja abstraktista konkreettiseen ja strukturaalisen lähestymistavan (erotuksena geneettisestä), jonka avulla voidaan määritellä erilaisten rinnakkaisten järjestelmien tai olioiden keskinäinen yhteys.

"Tieteiden synteesisistä" artikkelissa käsitellään tieteellisen tiedon teoreettisen synteessin ongelmaa. Se liittyy tieteiden luokitukseen, niiden differentiaatioon ja integraatioon, olen näitä laajempi ongelma, "sillä se ei käsitä vain tieteiden välisiä suhteita ja eri tieteiden yhteyksiä toisiinsa vaan myös ne tieteenalojen sisäiset prosessit, jotka teoreettisesti yhdistävät hajanaista empiiristä materiaalia." Kedrovin hahmottelema typologia jakaantuu kolmeen pääluokkaan: 1. Tieteenalan sisäinen synteesi 2. Tieteenalojen välinen sisäinen synteesi 3. Ulkoinen synteesi. Näistä kukin vielä jakaantuu synteessin siirtymän mukaisesti alaluokkiin. Nämä ovat seuraavat: siirtymä yksityisestä yleiseen, tiedostuksen alemmalta tasolta korkeammalle ja kohteen tai tieteen erillisistä puolista niiden yhteyteen. Kedrov on esityksessään varsin perinpohjainen höystäen sitä esimerkeillä tieteen historiasta. Lopuksi hän konkretisoi esittämänsä käsityksen analyysi- ja synteesisprosesseista tieteiden kehityksessä.

Saatesanat antavat lisäksi tietoa itse Kedrovista ja hänen muusta julkaisutoiminnastaan. Mainittakoon, että artikkelit mielenkiintoisella tavalla tukevat toisiaan ja ovat oiva lisä käytävään luokituskeskusteluun.

UDK ry:n rauhanjaosto: Kirjoja ja elokuvia rauhasta ja ystävydestä.
Tre 1980 Domus-Offset Oy. 9s.

Voi tilata postikuluja vastaan osoitteesta: Auli Kaartinen, Nekalan-
tie 52 C 3, 33800 Tre 80.

Luettelo sisältää sellaisia lasten ja nuorten kirjoja ja elokuvia, joista toivomme olevan apua kirjastonhoitajille, vanhemmille ja muille kasvattajille rauhankasvatuksessa. Kirjaston tulee aktiivisesti tuoda esille rauhankulttuuria ja kaupallisen matalakulttuurin sijaan tarjota kirjallisuutta, joka antaa oikeaa tietoa maailmastamme, sen kansoista ja kulttuureista, ihmisen elämää uhkaavista voimista sekä toiminnasta rauhan ja elämän puolesta. Luettelo jakautuu osa-alueisiin, joiden pohjalta voidaan laatia teemaviikkoja, näyttelyitä jne.

tilaisuuksia

tapahtumia

Mitä tapahtuu

OHJELMA - OHJELMA - OHJELMA - OHJELMA - OHJELMA

KULTTUURIJAOSTON KEVÄT:

Kulttuurijaosto jatkaa taas kevatlukukaudella aktiivista toimintaansa entiseen tapaan. Toivottaisiin kuitenkin palautetta - niin ruusuja, risuja kuin uusia ideoita ja ehdotuksiakin - jotta kaikille löytyisi jotain toimintaa. Tuokaa siis vaikka Asiasanan postipussiin omia ohjelmaehdotuksianne.

1 Iltamat:

19.5 Domus-klubilla pidetään iltamat, jotka on alustavasti suunniteltu kansanperinne- ja harjoitteluaiheiseksi.

Huhtikuussa pidetään mahdollisesti vielä yhdet iltamat.

2 Retket:

Myöhemmin keväällä järjestetään yöretki Kintulammelle kämpälle

3 Musiikki:

UDK:lle perustetaan vakituinen musiikkiryhmä järjestön omissa tilaisuuksissa (ja omaksi iloksi) esiintymistä varten, mikäli innokkaita ihmisiä vain löytyy tarpeeksi mukaan toimintaan. Tavoitteena on enemmän tai vähemmän vakava musiikin tekeminen; taitoa ei niinkään tarvita kuin intoa ja aikaa harjoitteluun. Ohjelmassa olisi niin soittoa kuin lauluakin. Asiasta kiinnostuneet voivat ilmoittautua kulttuurinvastaavalle.

Ke 11.3 klo 19.30 Kamarimusiikkikonsertti

4 Kuvataide:

Tiedot taidenäyttelyistä pidetään ajan tasalla Ajantappolistassa.

5 Teatteri:

Ma 27.4 klo 19.30 Kellariteatteri Selli 21: varattu 20 lippua.

Suunnitteilla maaliskuussa Ahaa-teatteri: Lauri Viidan laulu-
mailla ja huhtikuussa TTT:n Galilein elämä.

Konsertit

Sinfonia- ym. konsertteja pidetään jatkuvasti, mm. la 21.2 klo 15.30 Sibeliuksen viulukonsetto, solisteina Kaija Saarikettu, viulu ja Arja Rislakki, laulu. Tre:n yliopiston juhlasali.

Yo-talolla Juice & Slam 18.2

Elokuvat

Solaris (la klo 14.00, Häme):
21.2 Wajela: Marmorimies
28.2 Dovzhenko: SHTSHORS
7.3 Nishikawa: Erään rakkauten tarina
14.3 Richards: Verenpunainen yö
21.3 Altman: Pitkät jäähyväiset

Monroe (ti 17.30, 20.00 TTOL):
17.2 Tarkovski: Peli
3.3 Reed: Kolmas mies
10.3 Wenders: Amerikkalainen ystävä
17.3 Chytilova: Omenaleikki

Walhalla (ma klo 19 TTOL):
Bergman:
2.3 Viettelysten ilta
9.3 Neidonlähde
16.3 Hiljaisuus
23.3. Persoon - naisen naamio

Neuvostoelokuvien viikko Adamsissa klo 16.30 16.2 alkavalla viikolla. Näytännöt ovat ilmaisia.

Teatterit

TTT: ma 16.2 klo 19.15 Kuparinen pursi

Kellariteatteri ma 16.2 klo 19.30 Ei makseta, ei makseta

AJANTAPPOLISTA

Kuvataide

Taidemuseossa Suomen Kuvataiteilijain liiton 70-vuotisjuhlanäyttely 22.2 asti

PS: Kirjakauppojen alennusmyynnit

